

UDVIKLING FOR UDVIKLINGSHÆMMEDE. NR. 7 NOV. 2012

lev
bladet

61. ÅRGANG

**Leg
bryder
barrierer
ned...**

Pamhulegård handicap venlig feriebolig

700 m² dejligt stort landhus beliggende på stor naturgrund i Pamhule midt i den smukke danske natur. Her er du tæt på skov, strand og vand. Huset ligger med skøn udsigt over Pamhule sø. Huset har 10 dobbelt værelser alle med eget badeværelse.

Husets samlingspunkt er det enorme køkkenalrum, som er indrettet med stort åbent køkken, stor spiseafdeling og i åben forbindelse med sofa/fjernsynsafdeling.

Tilhørende er stort pool rum med 60 m² stor pool med lille separat børnepool samt spa og sauna.

Inden for få km. afstand forefindes stor dyrehave samt skov. Kort afstand til domkirkebyen Haderslev med sine hyggelige gamle huse og stemningsfulde torv med små cafeer samt masser af gode shopping muligheder. Samtidig er der kort afstand til flere dejlige badestrande.

Huset er meget handicapvenligt uden trapper og der er skinne med hejs over poolen. Der er også toiletstol, lift samt toiletstøtte på toiletterne.

Huset udlejes på ugebasis med skiftedag lørdag. Prisen er DKK 16.500,- for oktober-marts. For øvrige mdr. er prisen DKK 19.000,- inkl. forbrug.

Få mere information på www.pamhulegaard.dk eller ring på 51 29 30 42 for nærmere information og booking.

indhold

- 4 Kort nyt**
- 5 Leder** - Fra besøg af velmenende minister til den sørgelige kommunale virkelighed
- 6 Et tvivlsomt plaster på såret**
- 7 Tilsynsreform vedtaget**
- 10 LEVs repræsentantskabsmøde 2012** – Mission, vision og kreds-nyt
- 14 Glad i luften** – TV-Glad har lavet børneprogrammer til Ramasjang
- 17 Pædagogfri ferie med ULF** – Ny forening vil sende udviklingshæmmede ud i verden
- 21 Boganmeldelse** – Nanna - et andet liv
- 23 Børn får klagemulighed hos Ombudsmanden**
- 24 Leg bryder barrierer ned** – Sådan får unge og ældre ny energi – og et forhold til deres krop
- 28 REMA opretter 60 skånejob til udviklingshæmmede**
- 30 Debatten**
DH og LEV skriver til sundhedsministeren om lige adgang til sundhed
- 33 Stjernestunder og indsigt** – Vellykket småbørnstilbud i København
- 36 LEVs børneterapeuter** – Hvad er det for nogen?
- 41 LEV nyt**
- 42 Kort nyt**

TRUSLER OG VOLD PÅ SPECIALSKOLER

Tre ud af fire pædagoger er inden for det seneste år blevet slået af eleverne, viser den første undersøgelse af trusler og vold på specialskoler. Pædagogerne er mere udsatte end lærerne. Det fremgår af en rapport, der sammenfatter resultater fra spørgeskemaundersøgelsen "Vold og Trusler på arbejdspladsen 2010", som blev gennemført i 2010 på 19 specialskoler i Danmark.

Rapporten, der er udgivet af Branchearbejdsmiljørådet Undervisning & Forskning, afsluttes med en række anbefalinger til aktiviteter, som kan kvalificere forebyggelse og håndtering af trusler og vold på specialskolerne.

Udviklingshæmning og misbrug

I sommeren 2011 indgik Region Midtjylland og Herning Misbrugscenter et samarbejde for i fællesskab at indhente erfaringer om, hvilke behandlingsmuligheder der har en positiv effekt i forhold til udviklingshæmmede borgere med misbrug. Det er der nu kommet rapporten "Udviklingshæmning og misbrug" ud af.

I rapporten kan man læse borgernes egne fortællinger om misbruget. Hvad der ligger til grund for det, og hvad der har været medvirkende til misbrugets ophør.

Der er også afsnit med viden og erfaringer fra fagpersoner, der har forholdt sig aktivt til problematikken. Her kan man blandt andet læse, at misbrugsbehandling af udviklingshæmmede må forholde sig til det hele menneske og dets livsforhold og livssituation. Man kan ikke udelukkende forholde sig til misbruget ved at nægte den enkelte at misbruge, for efterfølgende at forvente, at misbruget ophører.

Rapporten sluttes af med et afsnit om personalets handlemuligheder samt værktøjer og fakta. Rapporten er udgivet af Nørholm kollegiet, Region Midtjylland.

Seksualitet på dagsordenen

Socialstyrelsen har udgivet håndbogen "Seksualitet på dagsordenen", der beskæftiger sig med, hvad det vil sige at have en professionel tilgang til andre menneskers seksualitet. Hvad skal man vide, hvad skal man kunne, og hvordan yder man i praksis en professionel indsats i forhold til seksualitet?

FORMÅLET MED HÅNDBOGEN ER:

- at beskrive den rådgivning og støtte, der kan ydes til voksne med fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser
- at beskrive de retlige rammer, så både fagpersoner og mennesker med funktionsnedsættelser kan være trygge ved henholdsvis at give og modtage hjælp
- at angive pædagogiske retningslinjer, der kan imødekomme nogle af de tvivlsspørgsmål, som fagpersoner kan stå over for, når de skal vejlede, støtte og oplære i forhold til seksualitet
- at give eksempler på metoder og redskaber, der kan anvendes i det daglige arbejde

Håndbogen har fokus på voksne med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser.

Fra besøg af velmenende minister til den sørgelige kommunale virkelighed

AF SYTTER KRISTENSEN,
LEVS LANDSFORMAND

Socialministeren har altid haft en særlig betydning og status i forhold til mennesker med udviklingshæmning – og dermed i forhold til Landsforeningen LEV. Det hænger naturligvis sammen med, at de fleste mennesker med udviklingshæmning er afhængige af hjælp og støtte efter Serviceloven. Det er socialministerens område, og derfor er det selvfølgelig helt afgørende, at den til enhver tid siddende socialminister har et godt kendskab til mennesker med udviklingshæmning og til de vilkår, de har i dagens Danmark. Den viden kan ministeren selvfølgelig hente flere steder – men et møde med virkeligheden og med nogle af de mennesker, vi taler om, tror jeg er helt nødvendigt.

Mandag den 5. november havde vi besøg af social- og integrationsminister Karen Hækkerup her i Landsforeningen LEV. Fra morgenstunden mødtes vi i sekretariatet på Kløverprisvej til et møde – og derefter tog vi sammen på besøg hos beboerne i et botilbud for voksne med udviklingshæmning med et stort og ofte også specialiseret støttebehov.

Det var en rigtig god formiddag i selskab med ministeren – især mødet med beboerne i botilbuddet, tror jeg, gav os begge både dybde og perspektiv på nogle af de mere generelle socialpolitiske emner, som vi havde talt om ved mødet fra morgenstunden. Flere af de beboere, vi mødte, har meget indgribende funktionsnedsættelser – både kognitivt og i forhold til kommunikationen med deres omgivelser. Det betyder, at de eksempel-

vis ikke har noget verbalt sprog, og at de har behov for konstant, professionel og kyndig støtte for at kunne kommunikere – eksempelvis om egne helt konkrete ønsker og præferencer i hverdagen. Jeg tror, at både ministeren og jeg meget klart erkendte, at en sådan indsats kræver velkvalificerede og motiverede medarbejdere med en høj etik – og den kræver dygtig og nærværende ledelse. Det synes jeg også, var det som mødte os blandt medarbejderne på botilbuddet – også selvom de fysiske rammer for beboernes tilværelse langt fra er optimale. Eksempelvis beskedne værelser, en del gangarealer og fælles bad på gangen for nogle af beboerne.

Men selvfølgelig er det ikke gratis for samfundet at yde en ordentlig indsats for mennesker med så betydelige vanskeligheder. Det kræver som nævnt fagligt dygtige og etisk velfunderede medarbejdere, men det kræver i en del tilfælde også mange medarbejdere. Hvis vi ønsker et velfærdssamfund, der også giver de mest sårbare af vores medborgere mulighed for en værdig tilværelse med udviklingsmuligheder og interaktion, så kræver det prioritering af den nødvendige økonomi. Den erkendelse er vigtig. Og den deles af landets socialminister, ved jeg – og jeg er faktisk

heller ikke i tvivl om, at erkendelsen deles af et stort flertal af danskerne.

Derfor er det også beskæmmende, at vi andre steder i landet kan støde på voldsomme og fuldkommen uværdige beskæringer af hjælpen til den gruppe borgere, som ministeren og jeg besøgte. Den seneste opfindelse fra de kommunale budgetkontorer, som jeg i fortrolighed har fået kendskab til fra et internt kommunalt notat, er såkaldte "liggedage" for beboere i botilbud. Liggedage beskriver lige præcis det, man frygter, nemlig en standard i botilbud for mennesker med stort hjælpebehov, der betyder, at nogle af beboerne ikke hjælpes op af deres seng en eller to dage om ugen.

Helt den samme liggedags-standard kan jeg personligt huske, man havde på de store centralinstitutioner .... for 40 år siden vel at mærke. Og nu er der altså en kommune som overvejer at genindføre princippet.

Jeg synes, det er et velfærdssamfund på vej i moralsk armod, hvor der tumles med den slags forslag i de kommunale forvaltninger. Danmark er et af verdens absolut mest velstående lande. Kan det virkelig passe, at vi skal fortsætte ad denne her vej? – så tør jeg næsten ikke tænke på, hvor vi ender! Tør du?

Jeg synes, det er et velfærdssamfund på vej i moralsk armod, hvor der tumles med den slags forslag i de kommunale forvaltninger.

ET TVIVLSOMT PLASTER PÅ SÅRET

Alle, som modtager førtidspension efter den gamle ordning, får mulighed for at overgå til førtidspension efter den nye ordning (fra 2003). Det sikrer den sociale balance i skattereformen, siger regeringen. Men sådan bliver det næppe - der er i hvert fald ikke mange udviklingshæmmede på "den gamle førtidspension", der vil have udbytte af at overgå til den nye

Snydt igen! Det er den bekymring, som kommer til udtryk i LEVs høringssvar på regeringens lovforslag om frivillig overgang fra førtidspension efter den gamle ordning til den nye. Praktisk taget ingen mennesker med udviklingshæmning ser ud til at kunne få fordel af overgangen fra gammel til ny ordning.

I bemærkningerne til lovforslaget er der oplistet en række forhold, som tilsammen kan betyde, at det ikke vil være en fordel for den enkelte at overgå. Det handler om boligydelse versus boligsikring samt den vifte af tillæg, som typisk ydes til førtidspensionister efter gammel ordning. I LEV er hovedindtrykket klart, at det hverken vil være en fordel for modtagere af højeste eller mellemste førtidspension at overgå til pension efter den nye ordning. Der er store forskelle fra person til person – for nogle vil der nærmest ikke være nogen forskel. Andre vil miste mere end tusind kroner om måneden.

Hertil kommer den store gruppe udviklingshæmmede, som aktuelt modtager mellemste førtidspension, men hvor det kan komme på tale at ansøge om at overgå til højeste førtidspension efter gammel ordning. Denne mulighed mister man nemlig, hvis man vælger at overgå til pension efter den nye ordning.

LEVs landsformand Sytter Kristensen mener ikke, at lovforslaget vil rette op på

den urimelige forringelse af førtidspensionen, som kom med skattereformen.

- Når vi i LEV kritiserede skattereformens forringelse af førtidspensionen, så var svaret fra politikerne altid, at nu skulle vi jo også huske, at de "særligt sårbare førtidspensionister" var sikret mulighed for overgang fra gammel til ny førtidspension. Det ville være en stor fordel for dem, påstod man.

- Nu kan vi se, at det i hvert fald ikke gælder de mange førtidspensionister med udviklingshæmning, udtaler Sytter Kristensen.

BEHOV FOR STYRKET RÅDGIVNING

Lovforslaget betyder, at samtlige førtidspensionister på gammel ordning engang i midten af 2013 vil få et brev fra det offentlige. Her vil man oplyse om muligheden for at overgå fra gammel til ny ordning. Hensigten er tydeligvis, at ingen på gammel ordning skal være uvidende om muligheden for at skifte – hvis det vel at mærke er i deres interesse at skifte.

Det, at alle på den gamle ordning får et sådan brev, betyder imidlertid *samtidigt*, at man også vil rette henvendelse til en meget stor gruppe borgere, som *ikke* har interesse i at skifte. Som nævnt kræves der en kompleks beregning af en vifte af satser og tillæg, for at kunne vurdere, om det er en fordel at skifte. Det med-

fører en stor risiko for, at nogle vælger at skifte fra gammel til ny ordning *uden* at have søgt rådgivning eller uden at have forstået den rådgivning, som de har modtaget. Den situation vil være aldeles uacceptabel, og i høringssvaret foreslår LEV derfor en række skærper af kravene til den rådgivning, som skal stilles til rådighed for borgerne i forbindelse med eventuel overgang til pension efter den nye ordning. Det handler blandt andet om, at der skal være adgang til en uvildig rådgivning – og at myndighederne forpligtes til opsøgende rådgivning for at undgå, at nogle vælger at skifte fra gammel til ny pension uden at have gennemskuet konsekvenserne fuldt ud.

Hele høringssvaret kan læses på LEVs hjemmeside.

LEV vil følge lovforslagets videre skæbne gennem Folketinget. Vi vil arbejde for at gøre politikerne opmærksomme på de særlige vanskeligheder, som mennesker med udviklingshæmning kan komme til at opleve i forbindelse med implementeringen af loven. Og så skal vi naturligvis gøre politikerne bag skattereformen opmærksomme på, at denne overgangsmulighed fra ny til gammel pension langt fra er det plaster på såret, som de måske selv har troet. I hvert fald ikke for langt de fleste mennesker med udviklingshæmning.

TILSYNSREFORM VEDTAGET

AF THOMAS GRUBER, POLITISK KONSULENT I LEV ■

Det endte som socialministeren ville have det. Fremover skal kommunerne ikke føre tilsyn med deres egne sociale tilbud til udsatte børn og voksne. Tilsyn og godkendelse samles i fem centre for at sikre større uvildighed. Men måske er det ikke organiseringen, som er den største nyhed med tilsynsreformen, det kan meget vel blive nogle nye centralt opstillede kriterier for et godt tilsyn

Alle partier i Folketing står bag forliget om en reform af den måde, der gennemføres godkendelse af og tilsyn med en lang række tilbud på det sociale område, blandt andet botilbud for mennesker med udviklingshæmning. Forliget ligger meget tæt på social- og integrationsminister Karen Hækkerups oprindelige udspil, og reformens hovedelementer er:

- Der etableres ét socialtilsyn i hver geografisk region. Tilsynene placeres i fem kommuner og får ansvaret for at godkende og føre driftsorienteret tilsyn med de sociale døgntilbud i regionen – men ikke tilbud beliggende i tilsynsenhedens egen kommune.
- Socialtilsynet skal godkende og føre tilsyn på baggrund af centralt opstillede kriterier.
- Tilsynet skal på tilsynsbesøg i de enkelte tilbud mindst én gang årligt. Der vil blive opstillet kriterier for, hvornår der skal føres et skærpet tilsyn.
- Socialstyrelsen skal bidrage til en effektiv og ensartet implementering af reformen. Og styrelsen skal sikre, at ny viden kontinuerligt anvendes i socialtilsynenes arbejde.
- For at understøtte et tilsyn af høj kvalitet skal Socialstyrelsen foretage stikprøver og udarbejde relevante redskaber, som for eksempel tilsynskoncepter, spørgeguides, manualer mv.

Kort fortalt betyder tilsynsreformen altså, at der opnås større uvildighed, mere præcise krav til indholdet/metoden i den måde tilsynene gennemføres på – og endelig en national overvågning og understøttelse fra Socialstyrelsen.

MEGET FOKUS PÅ UVILDIGHED OG ORGANISERING

Det er den styrkede uvildighed via de fem tilsynsenheder, som har fået størst opmærksomhed i omtalen af og debatten om reformen. KL har eksempelvis udtrykt en del modstand mod de fem tilsynsenheder, som de mener er en alt for centralistisk model. KL havde foretrukket en model med ti enheder i stedet. Fra en række organisationer på området – herunder også fra Landsforeningen LEV – har der derimod generelt været tilfredshed med, at tilsynene bliver mere uafhængige af de kommuner, som driver de sociale tilbud. Men selvom uvildigheden i tilsynet har fyldt meget, så er det slet ikke sikkert, at det er det element i reformen, som får størst betydning ude i virkeligheden.

I dag har lovgivningen på voksenområdet ingen krav til, hvor ofte der skal føres tilsyn, og hvordan det skal gennemføres. Det har været kommunernes ansvar at foretage en konkret vurdering af behovet for tilsyn. I praksis har vi desværre set alt for mange eksempler på, at kommunerne ikke kunne leve op til det ansvar: Tilbud, som ikke har fået tilsynsbesøg i årevis, overfladiske og mangelfulde tilsynsrapporter osv. Derfor vil det være en mindre revolution, at der nu kommer centralt opstillede kriterier for et godt tilsyn. Det må ikke udvikle sig til et tjekliste-tyranni, men en vis standardisering vil helt sikkert kunne forbedre kvaliteten i tilsynene. Eksempelvis bliver det fremover et uomgængeligt krav til tilsynene, at der altid skal indgå oplysninger fra beboerne i et botilbud (evt. også fra pårørende). Det lyder jo

som det mest naturlige i verden, men desværre har det langt fra været normen i forbindelse med tilsyn med tilbud på voksenområdet.

Et andet element i reformen, som kan ende med at få stor betydning, er den statslige involvering. Forliget om en tilsynsreform betyder nemlig, at Socialstyrelsen skal etablere en slags overvågnings- og støttefunktion for de fem tilsynsenheder. Her skal man udvikle tilsynskoncepter, metoder, spørgeguides mv., som stilles til rådighed for tilsynsenhederne. Samspillet mellem de fem tilsynsenheder og Socialstyrelsen vil med stor sikkerhed bidrage til langt mere og dybere viden på et nationalt niveau, nemlig i Styrelsen.

Fokus i både Socialstyrelsen og i de fem enheder skal først og fremmest handle om kvalitet i indsatsen. Får beboerne i botilbuddet rent faktisk den specialiserede, socialpædagogiske indsats, som de har krav på? Er der sammenhæng mellem handleplaner og indsats? Arbejdes der målrettet for at undgå magtanvendelser? En kritisk og udviklingsorienteret dialog om den slags spørgsmål er fuldkommen afgørende for at få brudt det rene styringsfokus, som i disse år er ved at fortrænge det faglige og kvalitetsorienterede fokus.

Så samlet set er der grund til positive forventninger til tilsynsreformen. Intentionerne er der i hvert fald intet i vejen med, og i LEV vil vi bidrage med input og viden i det videre arbejde med den konkrete lovgivning – og den efterfølgende implementeringsindsats.

»Alle har ret til et fedt højskoleophold«

Her bliver
ALLE
set og hørt

Venskaber, oplevelser og udfordringer

Slanke- linjen

Livsglæde
Spis sundt
Dyrk sjov motion

Prøv et job
Brug hænderne
Brug IT - det er

Den praktiske linje

STU

Klar til at flytte
hjemme fra
Leve sundt og
selvstændigt

Højskole er også

Friluftsliv
Musik · Drama
Billedkunst

Djurslands Folkehøjskole

En højskole for alle · også for udviklingshæmmede

www.djfh.dk

Drammelstrupvej 15 · Tirstrup · 8400 Ebeltoft · Telefon: 87 52 91 20 · post@djfh.dk

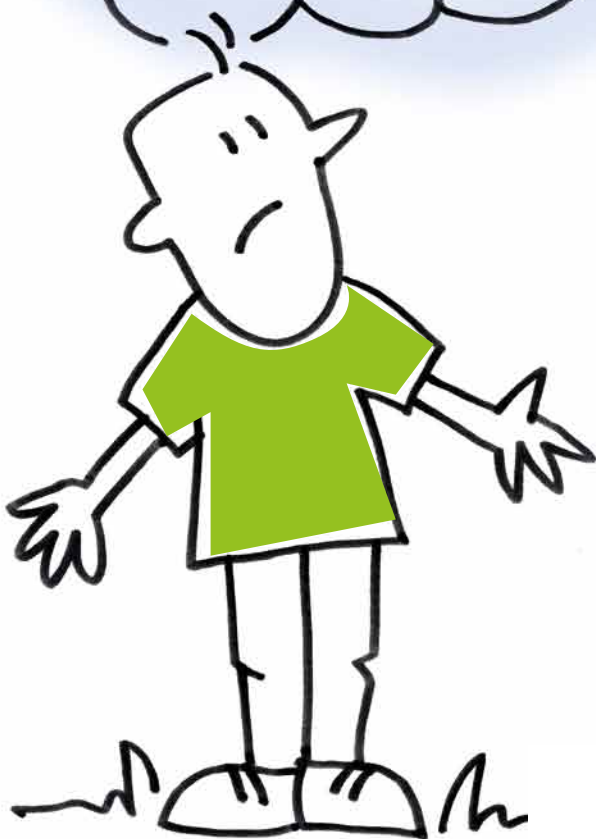
JEG ER UNG OG HAR
UDVIKLINGSHÆMNING - KAN
DET OVERHOVEDET LADE SIG
GØRE, AT JEG FÅR
EN FORSIKRING?

JEG BOR I ET
BOFÆLLESSKAB, ER DET
SÅ MULIGT AT FÅ EN
FORSIKRING, DER IKKE KOSTER
FOR MEGET?

JEG HAR ET HANDICAP,
SÅ DERFOR ER DER INGEN
FORSIKRINGSSELSKABER, DER
VIL FORSIKRE MIG.

NÅR MAN ER
UDVIKLINGSHANDICAPPET,
SÅ HJÆLPER KOMMUNEN DA
MED EN FORSIKRING,
GØR DEN IKKE?

HVAD KAN DER SKE I
MIT LIV, SOM GØR, AT DET
ER NØDVENDIGT, AT JEG
FÅR EN FORSIKRING?

Forsikring

**- er det overhovedet
noget for mig?**

Er dette tanker, du kan nikke
genkendende til?

Så kunne Handi Forsikringsser-
vice være en god mulighed for
at få svar på dine spørgsmål om
forsikring.

Vi tilbyder forskellige forsik-
ringsmuligheder til mennesker
med udviklingshæmning og
andre handicap.

Ring til os og hør nærmere.

HANDI
Forsikringservice

Handi Forsikringservice
Tlf. 3635 9640
(mandag-torsdag kl. 9-15:30)
Email: handi@lev.dk

Tema 1: Indarbejdelse af mission, visioner og FNs handicapkonvention.

Hovedbestyrelsen har arbejdet med organisationsudvikling i perioden 2008-2012. Ivoe Ivoeliet har været ansvarlig LEVs skemmer, knækket er der i fts. velfærdsværelse arbejdet med!

AF ARNE DITLEVSEN ■

LEVs repræsentantskabsmøde 2012

LEV afholder repræsentantskabsmøde hvert fjerde år. Dagsordenen på mødet er altid lang med punkter som gennemgang af beretning, foreningens økonomi og valg af formand etc. I LEV Bladet nr. 6 nåede vi lige at fortælle, at Sytten Kristensen var blevet genvalgt som formand for LEV på repræsentantskabsmødet, som fandt sted i Fredericia den første weekend i oktober. Men der blev også taget en stribe øvrige beslutninger, som rækker lige fra indsendelsesfrister for kredsregnskaber til en ny formulering af hele LEVs eksistensberettigelse. I det følgende kan du blive opdateret på nogle af de mange beslutninger og diskussioner på mødet.

LEVS MISSION

Landsforeningen LEVs hovedbestyrelse har i de forgangne fire år arbejdet med at udvikle LEVs organisation i form af det såkaldte organisationsudviklingsprojekt. Målet har blandt andet været en styrkelse af foreningens profil og gennemslagskraft i medierne.

LEVs *mission*, også kaldet LEVs eksistensberettigelse, blev vendt og drejet som et led i denne proces, og HB indstillede til repræsentantskabet, at de fire punkter, der endeligt skulle udgøre LEVs mission, blev indarbejdet i vedtægterne i afsnittet om idegrundlag og formål.

PUNKTERNE ER:

- LEV er et forum og talerør for mennesker med udviklingshæmning og deres familier.
- LEV arbejder for at udbrede viden og holdning, der bygger på anerkendelse af mennesker med udviklingshæmning i et mangfoldigt samfund
- LEV arbejder for de samfundsmæssige rettigheder for mennesker med udviklingshæmning og deres familier
- LEV belyser og arbejder til stadighed for forbedring af livsbetingelserne for mennesker med udviklingshæmning.

Repræsentantskabet vedtog ændringen.

LEVS MISSION

- LEV ER ET FORUM OG TALERØR FOR MENNESKER MED UDVIKLINGSHÆMNING OG DERES FAMILIER.
- LEV ARBEJDER FOR AT UDBREDE VIDEN OG HOLDNING, DER BYGGER PÅ ANERKENDELSE AF MENNESKER MED UDVIKLINGSHÆMNING I ET MANGFOLDIGT SAMFUND
- LEV ARBEJDER FOR DE SAMFUNDSMÆSSIGE RETTIGHEDER FOR MENNESKER MED UDVIKLINGSHÆMNING OG DERES FAMILIER
- LEV BELYSER OG ARBEJDER TIL STADIGHED FOR FORBEDRING AF LIVSBETINGELSERNE FOR MENNESKER MED UDVIKLINGSHÆMNING.

VISIONERNE

Det ene ben i LEVs organisationsprojekt var missionen – det andet visionerne. Efter vedtagelse af repræsentantskabet er visionerne nu indarbejdet i vedtægterne således, at det fremgår, at LEV har visioner som pejlemærker for sine indsatser – og at det er repræsentantskabet, der fastlægger de konkrete visioner for den kommende fire-års periode. De specifikke visioner er altså ikke indeholdt i selve vedtægterne, men fremgår af det handleprogram, som repræsentantskabet beslutter for en fire-årig periode.

VÆRDIER OG PRINCIPPER

Som noget nyt er FN's Handicapkonvention direkte nævnt i LEVs vedtægter. I sin indstilling til repræsentantskabet anførte HB blandt andet, at handicapkonventionen udgør et solidt afsæt for værdier og principper i forhold til livsbetingelserne for mennesker med udviklingshæmning. Efter anbefaling af HB vedtog repræsentantskabet således, at følgende skal fremgå af vedtægterne: "I arbejdet for opfyldelsen af landsforeningens formål, baserer Landsforeningen LEV sig på de værdier og principper, der er nedfældet i FN's Handicapkonvention".

Henvisningen til handicapkonventionen og visionerne betyder, at LEVs principprogram udgår.

På billederne til venstre ses repræsentantskabet under debatten om vedtægtsændringer samt LEVs nyvalgte Forretningsudvalg. Bagerst fra venstre: Lasse Surrow, Morten Løvschall (suppleant), Ejvind Wilms og Tonny Mortensen. Forrest fra venstre Dorthe Pedersen og Sytten Kristensen.

LANDSFORMAND PÅ FULD TID

Hovedbestyrelsen havde indstillet til repræsentantskabet, at det blev skrevet ind i vedtægterne, at LEVs landsformand skal være ansat på fuld tid. Motiveringen herfor var, at man dermed sikrede sig, at foreningens tiltag tydeligt er forankret foreningspolitisk.

Efter en lang og intens debat blev det forslag imidlertid stemt ned. Kritikken gik blandt andet på, at der er uklare retningslinjer, hvis landsformanden bliver syg – skal næstformanden så tage over? Og hvad hvis der er en fantastisk kandidat, som ikke ønsker at være formand på fuld tid?

Hovedbestyrelsen trak til sidst forslaget tilbage, men forpligtede sig til i de kommende to år at arbejde videre på det, så der kan fremsættes et nyt forslag på et ekstraordinært repræsentantskabsmøde i tilknytning til landsmødet i 2014.

KREDSE ELLER "LANDS-LEV" – JURIDISK ER DET DET SAMME

LEVs kredse er nu afdelinger og ikke datterselskaber. Præciseringen betyder dog ikke, at kredsene nu skal kalde sig afdelinger – betegnelsen har alene rent juridisk betydning.

Baggrunden for at repræsentantskabet skulle tage stilling til, om kredsene skulle være afdelinger eller datterselskaber var, at LEVs revisor havde påpeget, at det i vedtægterne ikke var klart, om kredsene var det ene eller det andet. Det vil sige om kredsene var selvstændige juridiske enheder eller afdelinger i samme juridiske enhed (LEV).

Repræsentantskabet vedtog at følge anbefalingen fra hovedbestyrelsen om, at kredsene skal være afdelinger, sådan som alle andre handicaporganisationer i øvrigt også er organiseret.

Repræsentantskabet vedtog samtidig nogle justeringer af vedtægterne, som medfører, at kredsene fremover selv beslutter, om man vil have generalforsamling hvert år eller hvert andet år. Desuden blev kredsenes frist for indsendelse af regnskaber rykket frem til den 15. marts, da det samlede regnskabsmateriale for hele LEV skal være hos revisor senest den 30. april.

VALG TIL HOVEDBESTYRELSEN

Valg til hovedbestyrelsen er hidtil foregået i forbindelse med repræsentantskabsmøderne. Det besluttede repræsentantskabet at ændre, så valghandlingen fremover skal foregå lokalt inden repræsentantskabsmødet finder sted.

For at give den fornødne tid til de lokale HB-valg afholdes repræsentantskabsmøder fremover den første hele weekend i november. Tidligere skulle de være afviklet senest den 15. oktober.

Valg til hovedbestyrelsen for de tilsluttede foreninger og ULF foregår på dagen for selve repræsentantskabsmødet, men før selve mødet begynder.

HB SKAL SE PÅ ANDRE KONTINGENTMODELLER

Et almindeligt medlemskab af LEV koster årligt fortsat 300 kr. Det vedtog repræsentantskabet – de øvrige kontingentsatser blev heller ikke ændret.

LEVs hovedbestyrelse blev imidlertid pålagt i de første seks måneder af den nye HB-periode at arbejde på at supplere kontingent-sortimentet med en særlig model, som skal tiltrække nye medlemmer – det kunne eksempelvis være i form af fritagelse for kontingent i en periode for nye medlemmer med et handicappet barn under tre år, som LEV Gentofte havde stillet forslag om.

Vær med til at sætte fokus på medborgerskab for personer med handicap

Det Centrale Handicapråd

Borgere med handicap skal have mulighed for at deltage i samfundet på lige fod med andre, og man skal have indflydelse på sager, hvor man selv er hovedperson eller kan blive det.

Derfor har Det Centrale Handicapråd sat temaet "Medborgerskab" på dagsordenen. Men føler du dig altid som en medborger? Hvis ikke, hvorfor? Og hvad ser du som de største udfordringer for at udleve rollen som medborger - uanset handicap?

Det vil Det Centrale Handicapråd spørge dig om - dig, der er borger med handicap, pårørende til en person med handicap, aktiv i en handicaporganisation eller noget helt fjerde.

For at høre dine og andres opfattelser om og ideer til godt medborgerskab og

brugerinddragelse holder Det Centrale Handicapråd i november 2012 borgermøder fire forskellige steder i landet - den 20. i Vordingborg, den 21. i Esbjerg, den 27. i Odense og den 29. i Vrå ved Hjørring.

Diskussionen på borgermøderne vil tage udgangspunkt i fire emner: Brugerinddragelse, diskrimination, stemmeret/stemmeafgivelse og borgerens retsstilling.

Du kan læse hvor og hvornår, du kan lade din stemme blive hørt til borgermøderne, på denne hjemmeside:

www.dch.dk/borgermøder

Det Centrale Handicapråd vil bruge din viden og erfaring i arbejdet med temaet "Medborgerskab", som bliver afsluttet med en konference i maj 2013.

støt dig selv støt udviklingshæmmede

VI TILBYDER FØLGENDE TYPER MEDLEMSKABER:

Enkelt medlem	300 kr.	pr. år
Enkelt u. blad	175 kr.	pr. år
Parmedlem	425 kr.	pr. år
Parmedlem u. blad	250 kr.	pr. år
Pensionist/studerende	150 kr.	pr. år
Pensionistpar/studerendepar	225 kr.	pr. år
Pensionist/studerende u. blad	75 kr.	pr. år
Livsvarigt medlem	3.500 kr.	
Forening	800 kr.	pr. år
Guldmedlem	5.000 kr.	pr. år
Abonnement	300 kr.	pr. år

Bliv medlem af LEV og få gratis rådgivning, kurser og viden om dit barns handicap, hvad du som forælder kan gøre for at hjælpe dit barn, og hvad du kan gøre for at hjælpe dig selv og andre familier med et udviklingshæmmet barn.

Du kan melde dig ind i LEV ved at ringe på tlf. 3635 9696, sende en e-mail til lev@lev.dk eller direkte fra LEVs hjemmeside www.lev.dk

Glad i luften

TV-Glad har lavet 15 børneprogrammer, som i øjeblikket kan ses på DR-børnekanalen Ramasjang. Det unikke samarbejde skal skabe mere tolerante børn – og glæde

Kan man cykle under vand – og er det sjovt? Det var temaet for det første program i serien "Glad i luften", som TV-Glad har lavet, og som i øjeblikket bliver sendt på Ramasjang. Værten er Casper Ronak fra TV-Glad, og i programmerne får han besøg af tre børn, der sammen med ham skal undersøge, om nogle specielle lege er sjove eller ej.

Selve aftalen mellem de to kanaler kom i hus for et år siden, da Ramasjang ringede til TV-Glad og spurgte, om de ikke skulle lave noget sammen. Redaktionschefen på TV-Glad, Mogens Svane Pedersen, fortæller, at man på TV-Glad i flere år har forsøgt at få et samarbejde i stand med DR, men uden at der rigtig var kommet noget ud af det. Så da Ramasjang så selv henvendte sig til TV-Glad, var Mogens Svane Pedersen ikke i tvivl.

- Det var fedt. I hele huset var der begejstring, siger redaktionschefen.

Begejstringen skyldes blandt andet, at Ramasjangs og TV-Glads udtryk på flere måder ligner hinanden. De har den samme legende tilgang til det at lave tv, og så kan mange

med udviklingshæmning selv relatere til kanalen, fortæller Mogens Svane Pedersen.

STRAMMERE STYRING

TV-Glad satte gang i en større programudvikling, efter henvendelsen fra Ramasjang var indløbet. Efterfølgende sparrede de med folkene fra Ramasjang om en fem, seks koncepter. Ret hurtigt endte man med den model, hvor nogle børn skal være med til at prøve nogle bestemte lege af. Fra Ramasjangs side havde man nogle formelle krav til ideen – eksempelvis, at der skal testes tre ting pr. program.

For TV-Glad har produktionen af udsendelserne haft en lidt anden karakter end normalt for kanalen:

- Vi har sat ekstra ressourcer af til "Glad i luften" i forhold til, hvad vi normalt bruger på et program. Det er jo Ramasjang det her! Men DR har været meget fordumsfri omkring det. De har hele tiden ønsket, at der skulle være et touch fra mennesker med udviklingshæmning på det. Så selv om styringen har været strammere end normalt, så er det gået godt alligevel, fortæller Mogens Svane Pedersen.

DR

RAMASJANG

INKLUSION OG BEGEJSTRING

Kanalredaktør på Ramasjang Kirstine Vinderskov er også begejstret. Hun har om det nye samarbejde sagt:

”Vi har fået en ny, fantastisk legekammerat i form af TV-Glad. Alle her er så positive og fulde af liv. Der kommer generelt nogle ideer på bordet, som vi i DR aldrig selv ville have tænkt på. I et af programmerne tester man, om man kan tegne tegninger i en hoppeborg, mens der hoppes, og om man kan cykle i vand. Det er så spacey en tanke for os, men sikkert noget et barn sagtens kunne spørge sig selv om.”

I programmerne er der mest fokus på sjov, leg og glæde. Men samtidig er det også meningen, at børn skal opleve og forstå, at der findes mange forskellige slags mennesker. Programmerne handler om inklusion, og at vi alle er forskellige. Derfor har det været vigtigt, at det netop er TV-Glad selv, der har produceret programmerne. Det siger Kirstine Vinderskov.

”Det handler om at øge tolerancen for alle, og dér er børnene jo et fantastisk sted at starte. Bare det, at værten Casper Ronak nogle gange kan være lidt svær at forstå betyder jo, at man bliver nødt til at høre godt efter – men hvis man gør det, forstår man også, at han selvføl-

gelig har masser at byde på. Værtens engagement smitter, og det er vigtigt.”

For Mogens Svane Pedersen og TV-Glad har inklusionstankegangen også været vigtig i forhold til samarbejdet med Ramasjang.

- Vi har fået mulighed for at nå meget bredere ud, end vi normalt gør. Og det er selvfølgelig vigtig for os at vise, at udviklingshæmmede kan en helt masse.

FINE SEERTAL

Alle de 15 programmer i serien er produceret af TV-Glad, værten Casper Ronak er udviklingshæmmedet, men de medvirkende børn i indslaget om at afprøve lege er normalt fungerende. Der er dog også andre indslag i hvert program som ”Poesibogen”, hvor børn og unge fortæller om deres liv, og ”Mine yndlingsting”, hvor børn og unge fortæller om noget, der betyder noget særligt for dem. I de indslag kan der medvirke både børn og unge med udviklingshæmning og normalt fungerende.

Seertallene til de første programmer i serien har ligget på omkring 50.000 – og det gælder både for premieren og genudsendelsen en uge senere.

- Det vurderer Ramasjang som rigtig flot. De har fortalt, at det er betyde-

ligt flere, end der så smølferne, der tidligere blev sendt på samme tid, som ”Glad i luften” nu sender på. Det er vi selvfølgelig meget tilfredse med, siger Mogens Svane Pedersen.

Han håber på, at samarbejdet mellem Ramasjang og TV-Glad kan fortsætte, men det er alt for tidligt at sige, hvad det ender med.

SE MED

Alle 15 programmer er ved at være færdigproducerede, og godt en håndfuld af dem har været sendt medio november. Hvis man ønsker at se de kommende programmer, så er det søndag kl. 18.00 med genudsendelse den følgende lørdag kl. 18.00.

Skift til en bank, hvor god rådgivning handler om mere end penge

For os handler god rådgivning om meget andet end penge. Folk er jo forskellige steder i livet og har forskellige drømme og planer. Derfor drejer det sig om at finde frem til, hvad der er vigtigt for dig og din familie, før vi taler penge. Det er både let og gratis at skifte bank. Kig forbi en af vores filialer og aftal et uforpligtende møde. Eller se mere på al-bank.dk.

 Arbejdernes Landsbank
Bygger på sunde værdier

GLAD FAGSKOLE København

Glad Fagskole tilbyder ungdomsuddannelse for unge med særlige behov/STU i et i et spændende, alsidigt og kreativt produktions- og uddannelsesmiljø med følgende faglinjer:

TEATER, RADIO, ANIMATION TV, KØKKEN, DESIGN, SERVICE

Der er løbende optag – og flere ledige pladser i efteråret 2012.
Henvendelse til: forstander Annette Riisager, riisager@tv-glad.dk mobil: 4225 0442
Find mere info på: www.gladfagskole.dk

Glad Fagskole er etableret hos TV-Glad i 2004 med støtte fra Arbejdsmarkedsstyrelsen og er et unikt og eksperimenterende læringsmiljø målrettet mennesker med funktionsnedsættelse.

Vi værdsætter originalitet, faglighed og livsglæde.

Glad Fagskole · Rentemestervej 45-47 · 2400 København NV
www.gladfagskole.dk

GLAD FAGSKOLE

En virksomhed i TV-Glad Fonden

Køkken

Teater

Animation

Radio

Design

Service

TV

Glad fagskoles hovedafdeling ligger i København – og vi har lokalafdelinger i Ringsted og Esbjerg

TV-linjen, servicelinjen og køkkenlinjen indeholder spændende praktikforløb hos vores partnere med jobsigte!

Partnerskaber med følgende virksomheder:

AF CHRISTIAN ARFFMANN, MEDIKONSULENT I ULF ■ FOTO: ULF

Udviklingshæmmede er vilde med pædagogfri ferie

ULF Ferie er en ny forening, som arrangerer pædagogfri ferieture for mennesker med udviklingshæmning. Dermed får udviklingshæmmede nogle helt nye muligheder, som for mange tidligere var helt uopnåelige

35 mennesker med udviklingshæmning er netop vendt hjem fra ULF Feries tur til Lalandia i Billund. Stemningen har været helt i top – fyldt med højt humør og sjove oplevelser.

- Det har været rigtig godt, siger Michael Plummer, der var med i Lalandia.

- Vi har ligget i badevandet, spillet bowling, fået noget godt at spise, og så har vi bare rigtig hygget os, uddyber Michael. Michael fortæller, at han har fået flere nye venner. Han boede på værelse med en af de andre mandlige deltagere, og de fik sig nogle rigtig gode "mandesnakke."

Hans Madsen, der var med for første gang på en ULF-ferie, syntes, at det var en rigtig sjov tur, og at der var "godt humør" hele weekenden. Hans fik også mulighed for at prøve bueskydning og for at tage en tur i Legoland.

Ferieturene giver oplevelser og venskaber, og det kan man leve videre på, forklarer formand for ULF Ferie, Gitte Christensen.

- Udviklingshæmmede har, som alle andre mennesker, brug for at komme ud og få nye input.

PÆDAGOGFRI FERIE ER UDVIKLINGS-HÆMMEDES EGEN FERIE

Det handler dog ikke kun om oplevelser. For det specielle ved turene er, at de er "pædagogfri".

- Det er udviklingshæmmedes egen ferie. De planlægger selv, hvad de vil lave, og bestemmer selv, hvad de har lyst til. I Lalandia sørgede de selv for morgenmad og bestemte selv, hvilke aktiviteter de ville deltage i, fortæller Gitte.

Der er et stort behov for ULF Ferie. For ferieturene forandrer udviklingshæmmede, forklarer Gitte.

- Det, jeg er allermost imponeret over, er at se, hvordan udviklingshæmmede forandrer sig. De udvikler sig og bliver mere voksne og selvstændige, og de lærer at tage hånd om hinanden. De "gamle" tager hånd om de "nye", siger Gitte. Feriegæsterne er dog ikke overladt til sig selv. Med på alle ture er nemlig ULF Ferie Støtteam, et hold af frivillige personer, der står til rådighed med støtte og vejledning, når feriegæsterne med udviklingshæmning har brug for det. Det kan for eksempel være i forbindelse med økonomiske spørgsmål, medicinindtagelse, eller hvis der pludselig opstår noget uventet.

ANNI FIK EN GOD IDÉ

ULF (Udviklingshæmmedes Landsforbund) har i en del år arrangeret en årlig ferietur for interesserede medlemmer. Men med etableringen af ULF Ferie udvides rejseaktiviteten betragteligt, og det samme gør markedsføringen.

ULF Ferie er stiftet som en selvstændig forening med en selvstændig bestyrelse – og opererer altså ikke som et regulært rejsebureau, fordi man så skal leve op til en masse regler og bidrage til eksempelvis rejsegarantifonden. Hvis man er medlem af ULF har man automatisk mulighed for at købe en ferie hos ULF Ferie.

ULF Ferie er blevet til i et samarbejde mellem Anni Horsted og ULF. Anni har en søster, der har udviklingshæmning, og hun kunne med egne øjne se, hvor svært det efterhånden var for udviklingshæmmede at tage på ferie. Kommunerne har sparet kraftigt på området, så ferieture er generelt nedprioriteret over hele landet. Da Anni hørte, at hendes søster havde meldt sig ind i ULF, blev hun interesseret og kontaktede ULF. Her fremlagde hun idéen om ferietilbud for målgruppen og responsen var positiv. Den 5. maj 2012 blev ULF Ferie så stiftet. Det har vist sig at være en succes. Mange ULF-medlemmer er vilde med ULF Feries pædagogfri ferieture.

- At konceptet er "pædagogfri" betyder ikke, at vi ikke ønsker at samarbejde med pædagoger. Tværtimod. Det er blot et alternativ til den oprindelige kommunale feriemodel. Vi tilstræber et godt samarbejde med både medlemmer, pædagoger, pårørende og institutioner. For mig er dette en hjertesag, og sammen står vi stærkest, udtaler Anni Horsted.

ULF FERIE KOMMER LANGT OMKRING

Der er netop sendt ferietilbud ud til alle medlemmer af ULF. På plakaten er et minicruise til Oslo, ture til Nordjylland, Disneyland, Mallorca og Thailand.

På ULF's hovedkontor i Vejle er det primært mennesker med udviklingshæmning, der varetager kontorets daglige driftsopgaver. Annis nærmeste kollega er Bettina, som også er udviklingshæmmed. Bettina holder oplæg om ULF Ferie rundt i foreningens kredse og tager også gerne imod bestillinger fra væresteder, cafeer og institutioner. For nylig har foreningen investeret i en campingvogn, der skal rulle på de danske landeveje i 2013, hvor ULF i øvrigt fejrer 20 års jubilæum.

Hvis du er medlem af ULF eller ULF Ungdom kan du også tage med på ULF Feries rejser. Et medlemskab koster 100 kroner om året. Læs mere om ferietilbud og ULF Ferie Støtteteam på www.ulf.dk/ulf_ferie/

Læs mere om
ferietilbud og ULF Ferie
Støtteteam på
www.ulf.dk/ulf_ferie/

facebook

Deltag i debatten

Følg også
LEV på
facebook

Kære Sytter.

I din leder i LEV bladet 6 skriver du blandt andet: "Den vildtvoksende administration i landets kommuner er et stort spild af ressourcer".

Jeg kunne godt tænke mig at vide, hvilke fakta du bygger denne betragtning på.

[Syntes godt om](#) – [Tilføj kommentar](#)

Lidt om ledsagekort og rejsekort.

Man kan ikke bruge rejsekortet, hvis man vil opnå den rabat der er ved at bruge sit ledsagekort...

[Syntes godt om](#) – [Tilføj kommentar](#)

Hej

Er der nogen af jer, der har børn på denne skole?
<http://www.bramsnaesvig.com/>

[Syntes godt om](#) – [Tilføj kommentar](#)

LEVs jobkaravane turer den rundt i hele landet den næste periode, næste stop er Roskilde den. 29 oktober- læs mere her:

[Syntes godt om](#) – [Tilføj kommentar](#)

Har familien brug for hjælp?

Kildebjerget tilbyder

- Efterskolelignende ophold for unge med særlige behov fra 15 – 18 år
- Ungdomsmiljø, praktik/undervisning
- Oplæring i "klar dig selv"
- Ungdomsuddannelse, STU 18 – 25 år
- Afklaringsforløb – dokumentation – afdækning – træning – læring – udvikling
- Bofællesskab/kollegium 18 – 28 år.
- Erhvervsforløb/træning i samarbejde med jobcenter
- Praktik i virksomheder – sigter mod arbejde til alle
- Relationer for udviklingshæmmede – unge med særlige behov
- Vi skaber fællesskaber for livet
- Vi møder eleven hvor den unge er

Kildebjerget er også specialfolkeskole – STU – socialpædagogik

KILDEBJERGET

Kildebjerget, Sanatorievej 1, 7140 Stouby
Tlf. 7847 9700 | www.kildebjerget.dk

BRUGER - HJÆLPER FORMIDLINGEN

VI TILBYDER:

- Gratis rekruttering
- Vikarservice
- Ledsageordningen
- Helhedsløsningen til hjælpeordninger
- Borgerstyret personlig assistance (BPA)
- Specialpædagogisk støtteordning (SPS)
- Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU)
- Alle administrative opgaver relateret til ovenstående

Ring og hør nærmere om, hvad vi kan tilbyde netop dig.

København

Århus

Tlf. 3634 7900

Tlf. 7026 2709

bhf@formidlingen.dk
www.formidlingen.dk

BRUGER - HJÆLPER FORMIDLINGEN

NÅR DU HAR BRUG FOR HJÆLP

AF VIBEKE NICOLAISEN ■

Lise Andersen

Nanna

- et andet liv

 TURBINE

Nanna – et andet liv

BOGEN HEDDER "NANNA – ET ANDET LIV", OG MAN KAN MED RETTE TILFØJE "– MED STOF TIL EFTERTANKE".

Lise Andersen har valgt roman-formen til at beskrive en families liv på godt og ondt med et handicappet barn.

I starten undrede jeg mig over udtryksformen, der er en blanding af en roman og biografi, men Lise Andersens pointe er at skildre både familiens og den udviklingshæmmede Nannas egne oplevelser af at være anderledes, og omgivelsernes forståelse – eller mangel på samme – for de udfordringer, hun som

udviklingshæmmet må kæmpe med. Nanna er meget bevidst om sin situation og sin sårbarhed, men har heldigvis evnen til at tiltrække positive, velmenende mennesker – perler – i sit liv. Historien bæres oppe af familiens sammenhold og Nannas energi og gode humør, der godt nok bliver sat på prøve igen og igen.

Det fine ved bogen er, at der ikke peges fingre ad nogen. Det er slet ikke forfatterens ærinde, men jeg tænker, at der må sidde "nogen" derude med røde ører.

Nanna – et andet liv
Lise Andersen
TURBINE. Århus, 2012
220 sider.
ISBN: 978-87-7090-828-3
Vejledende pris: 229,- kr.

KØB BOGEN NU OG FÅ 25 % I RABAT

Hvis du er medlem af LEV, kan du få 25 % rabat på Nanna – et andet liv. Du skal bare sende en bestilling til forlaget på salg@turbine.dk, hvor du skriver, at du er medlem af LEV. Så får du bogen tilsendt, fragtfrit, til en pris på 171,75 kr. Normalpris er 229,00 kr.

En plads ledig på Rosengården

Rosengården, der ligger smukt på landet ved Sværdborg i Vordingborg kommune, har en plads ledig. Rosengården er en selvejende § 107 døgninstitution for 8 handicappede beboere. I dag bor der 7 udviklingshæmmede i alderen 52 til 62 år. Rosengården blev etableret i 1965 og 5 af de nuværende beboere var med fra starten, mens 2 har boet der siden 1979. Rosengården er et velfungerende og handicapvenligt Bo og Naboskab for vores beboere. Vi har fantastisk god udenomsplads med en lille skov og en stor parklignende have. Vores nye projekt er en sansehøve, som vi forventer klar i foråret 2012. Vi har dejlige indendørs faciliteter med rummelige værelser og div. lokaler til mange forskellige aktiviteter. Vi har f.eks. "malerskole" i samarbejde med et andet bosted samt musiklokale, afspændings/motionsrum, massagelokale og en hyggelig og moderne indrettet fælles opholdsstue. Vi har netop indviet 4 nye lækre badeværelser.

Vi har en god trivsel på Rosengården, et flot anerkendt renommé og masser af spændende aktiviteter i alle retninger. Således tager alle beboerne hvert år sammen med Rosengårdens medarbejdere på rejser og ferieture til både indland og især udland. Har denne annonce vakt din interesse og har du lyst til at høre mere om denne lille skønne oase her i Sydsjælland, eller har du måske fået lyst til at besøge os, er du meget velkommen til at kontakte os på følgende adresse, og du skal være så velkommen:

Rosengården, Sværdborgvej 94, 4750 Lundby
Forstander John Dalsgaard Jensen, tlf. 55767104, mail: jdje@vordingborg.dk
Personale tlf. 55 76 70 04

ER DU STUDERENDE OG MANGLER EN BOLIG???

KØBENHAVNS ANDELSKASSE GØR
DET MULIGT FOR DIG SOM STUDERENDE
AT LÅNE TIL KØB AF EN EJER- ELLER
ANDELSLEJLIGHED PÅ SU-BUDGET.

AMAGERBROGADE 30 ST. TH. | 2300 KØBENHAVN S.
TELEFON 3543 3424 | POST@ANDELSKASSE.COM
WWW.ANDELSKASSE.COM

**KØBENHAVNS
ANDELSKASSE**
COPENHAGEN COOPERATIVE BANK

Børn får klagemulighed hos Ombudsmanden

Folketingets Ombudsmands kontor for børn åbnede den 1. november 2012. Det officielle navn er Ombudsmandens Børnekontor, og det indebærer en ny klagemulighed for børn med handicap og deres forældre

Etableringen af Ombudsmandens Børnekontor betyder, at der er kommet en ny klagemulighed for blandt andet børn med handicap og deres forældre. Men kun hvis alle andre klagemuligheder er udtømt, kan Ombudsmanden træde til. Det skriver Folketingets Ombudsmand på sin hjemmeside.

- I børnekontoret skal vi forholde os til det juridiske. Bliver reglerne fulgt, og lever myndighederne op til principperne om god forvaltningsskik? Men i alt, hvad vi gør, forsøger vi at tænke på, at målgruppen er børn, siger Bente Mundt, der er nyudnævnt chef for Børnekontoret.

Ombudsmandens Børnekontor kan i øvrigt som noget nyt hos ombudsmanden også behandle klager over private institutioner, for eksempel sociale opholdssteder, privatskoler og private daginstitutioner.

SPROG OG METODER MÅLRETTEDES BØRNE

Folketinget vedtog kort før sommerferien, at ombudsmanden skal etablere et såkaldt børnekontor. Kontoret skal holde øje med, at myndighederne overholder lovgivning og god forvaltningsskik over for borgerne. Men for Børnekontoret er der den vigtige forskel, at borgerne er børn. Derfor får Børnekontoret også sin egen hjemmeside, som er skrevet i et enklere sprog, og der bliver oprettet et særligt klageskema for børn.

Mobiltelefonen er børns foretrukne kommunikationsværktøj, og det tager det nye børnekontor konsekvensen af. Børn og unge kan derfor klare sig med en mobiltelefon, hvis de skal kommunikere med Ombudsmandens Børnekontor. De kan ringe og stille spørgsmål, de kan ringe og aflevere en klage, de kan blive ringet op og blive orienteret om

deres sag, og de kan via mobilen gå ind på ombudsmandens hjemmeside, som er fleksibelt designet, så den også er enkel at overskue fra en mobiltelefon. Endelig er børnekontorets hjemmeside åben to gange om ugen for chat med medarbejdere. Chatten kan også bruges via mobilen.

Folketingets Ombudsmand Jørgen Steen Sørensen, der er den øverste chef for børnekontoret, siger, at det er vanskeligt at forudse, hvor mange børn der selv vil henvende sig. Det understreger ifølge ombudsmanden vigtigheden af, at børnekontoret selv kommer ud i børneinstitutioner rundt omkring i landet, og at ombudsmanden tager relevante enkeltsager op på eget initiativ.

AD

10 OVERSKUELIGE PUNKTER TIL ARBEJDET MED PÆDAGOGISKE HANDLEPLANER

I det nye faghæfte "Handleplaner og ledelse", som er udgivet af Socialstyrelsen, får man i overskuelige form nogle redskaber, som kan bruges i det daglige arbejde med pædagogiske handleplaner. Målet med hæftet er, at det skal give input til ledelsesarbejdet, så der bliver skabt gode rammer om medarbejdernes arbejde med handleplanerne.

Pædagogiske handleplaner læner sig op ad §141 handleplaner og bør have et rehabiliteringsperspektiv og kunne løfte begreberne inklusion, deltagelse og borgerens trivsel ind i centrum af indsatsen. En pædagogisk handleplan kan være et redskab, der hjælper borgeren godt på vej i arbejdet med at komme sig.

Arbejdet med handleplanerne er relationsarbejde, når det sætter borgeren i centrum og spørger: Hvad vil du? Hvad håber du på? Hvad drømmer du om? Med andre ord: Hvem er du? Handleplaner og ledelse kan understøtte arbejdet med denne proces.

En gruppe ældre brugere af dagtilbuddet ved Filadelfia i Dianalund tester deres egne personlige grænser en gang om ugen, når der er Handileg på programmet

Leg bryder barrierer ned...

Et par ældre brugere tripper forbi med små, forsigtige smil. En kvinde med et smittende humør og en stor, lyserød hat parkerer sin kørestol i rundkredsen og kan tydeligt næsten ikke vente. Der er en summende forventningsfuldhed i luften. Der skal ske noget udover det sædvanlige. Der er tyve minutter til, at Handileg begynder.

Handileg er en blanding af sangleg og lettere fysisk aktivitet, som mange af tilbuddets brugere er blevet meget glade for at deltage i.

- Vi forsøger at inkorporere fysisk aktivitet og sang i et vist omfang i hverdagen, og der er leg et vigtigt element, forklarer Daggi Mortensen, der er tovholder for projekt Handileg på dagtilbuddet.

PARAPLYEN GÅR RUNDT

Lars Hazelton fra Gerlev Legepark er manden, der styrer løjerne. Han er selv manden bag det halvandet år lange projekt, som startede interessen for at lege i dagtilbuddet.

Projektet, der sluttede i september i år, viste, at leg kan bruges som indgangsvinkel til et sundere liv for mennesker med udviklingshæmning – både unge og gamle.

Så Lars er faktisk bare på "kontrolbesøg" denne onsdag formiddag, hvor der er leg på programmet i dagtilbuddet.

Han indtager rollen som stand in for Daggi og indleder seancen med at hive en stor paraply frem. Nu skal de ældre synge Paraplyens sangen.

Linda er modig – hun er den første, der træder ind på gulvet i rundkredsen, og hun modtager paraplyen fra Lars. Linda skal vandre rundt imellem de andre brugere med paraplyen, imens sangen går om en tyv, som har stjålet Lindas ven.

Linda udnævner efter første vers en anden deltager som "tyv", og modtageren skal være den nye ude i kredsen.

Berit med den lyserøde hat insisterer højtlydt på at blive den næste, der skal i felten. Hun nyder sin lille optræden, og paraplyen går derefter videre til Charlotte, som overgiver den til Carsten, der tager den – efter lidt betænkningstid.

OVERTALELSENS KUNST

Nogle af de ældre er mere modvillige end andre, og det kræver lidt ekstra, intensiv overtalelse, før de vil deltage aktivt i legen.

Lars Hazeltons store indlevelse og medrivende engagement, parret med en behørig respekt for de ældres grænser, får mange af de tvivlrådige ældre til at lade sig føre blidt ind i rundkredsen.

Der er stadig en del, der nægter at tage en fysisk rolle under sangen, men næsten alle følger meget ivrigt med i legen, mange smiler, flere synger med, og stemningen er rar.

JEG SÆTTER MIN HAT

Til næste sang på programmet skal deltagerne vælge en hat fra to slidte kufferter, Lars Hazelton har slæbt med.

Lars klikker kufferterne op, og en mængde spøjse hovedbeklædninger åbenbares. En tyrkisk fez, en slidt tropehjelme, en imponerende pelshue, en beskyttelseshjelm og et beduintørklæde a la Arafat er blandt udvalget.

Deltagerne tager en hat på og fortæller, hvilket land, hatten antyder, at de netop har besøgt. En kvinde har været i Grønland, en mand i Australien, en har besøgt Marokko, og Berit har smidt den lyserøde hat til fordel for beduintørklædet, for hun er lige vendt hjem fra Arabien. To har valgt ikke helt så fjerne feriemål. Charlotte fortæller med fast stemme, at hun kommer fra Bornholm. Og en anden kvinde har lige været en tur i Slagelse.

Som afslutning går deltagerne en lille march med hinanden i hænderne og hattene på.

ET AFBRÆK I HVERDAGEN

De brugere, som kunne deltage aktivt i legen, er begejstrede. For nogle var det første gang, de prøvede det, men de vil helt sikkert gerne med igen næste gang.

Linda, som var den første ude på gulvet, fortæller, at det er meget sjovt at være med til at lege – men at Paraplyens sangen i hvert fald var det allersjoveste.

Eva deltog meget levende under hele seancen, men nægtede dog at tage en hat på under Hattens sangen. Det har sin årsag.

- Handileg er dejligt og pragtfuldt, fordi det er en omvæltning fra hverdagen. Men jeg vil ikke have hat på, for det ødelægger mit pæne hår, siger Eva bestemt.

UDVIKLING I MUSESKRIDT

- Det er dejligt og livsbekræftende, og det at lege får folks barrierer ned. De ældre er glade for at være sammen. For nogle har det krævet en lang tilpasningstid. Nogle ville i begyndelsen slet ikke sidde i rundkredsen, så bare det, at de overhovedet vil være med i kredsen nu, er stort, forklarer Daggi Mortensen og fortsætter:

- Man oplever måske ikke umiddelbart en ændring lige under eller lige efter en omgang leg. Men der sker en udvikling hos de ældre – den foregår bare i muse-skriddet. Man ser måske reaktionen senere på dagen. Ofte har de ældre været lukket inde i deres egen verden. Nu har de accepteret at være med i noget med de andre. Fra at være fuldstændig tilbagemættet og nægte at deltage, lader beboerne sig nu inkludere om noget fælles. Handileg rykker ved personlige grænser, og de ældre ser, at det ikke er farligt at være med, siger Daggi Mortensen.

- Det er dejligt og livsbekræftende, og det at lege får folks barrierer ned.

Væk fra væggen og ud i kredsen...

En række unge med udviklingshæmning fra aktivitetscenteret Korshus på Filadelfia har overrasket mange i deres omkreds med det, de kaster sig ud i under legen. Men ikke manden, som driver dem rundt i manegen

- Jeg ved godt, at nogle vil sige, at ifølge lærebogen vil en med svær udviklingshæmning ikke kunne deltage på det niveau, som vi ser dem i her, under legen. Men jeg er ikke overrasket over de unges engagement, for jeg har arbejdet med leg som redskab for handicappede i mange år, forklarer Lars Hazelton, der er instruktør for holdet.

Holdet, der er samlet her i en kold gymnastiksal, er en gruppe unge imellem 20 og 40 år. Deltagerne er blandt andre mennesker med udviklingshæmning. Og de har alle udviklet sig igennem legen, fortæller Lars.

Nogle af de unge, som i dag grinende løber rundt for at fange hinanden, krøb sammen op af væggen, da holdet startede med at mødes. En af dem, der løber forbi med et stort smil, er en pige med Downs. Før stod hun altid i et hjørne for sig selv. Nu kan hun godt selv finde på at starte en leg og bede om hjælp, når der er noget, hun går i stå i.

VI ER ENS I LEGENS UNIVERS

- I legens rum kommer vi alle fra det samme sted, om vi er handicappede, skoleelever eller it-direktører. Leg kan overvinde frygt og forløse tryghed, sprede livsglæde og varme, og instinktivt reagerer vi alle ens på et almenmenneskeligt plan, mener Lars Hazelton.

- Vi taler i de samme billeder og har de samme følelser. På tværs af brugergrupper og pårørende. Der er motoriske forskelle, men gennemgående griner vi af det samme. Leg er noget fællesmenneskeligt, siger Lars Hazelton.

De unge har alle udviklet sig fra deres forskellige begyndelsespunkt. De snakker, griner og dasker hinanden på skuldrene, selv om flere af dem normalt har det meget vanskeligt i sociale sammenhænge.

AT MÆRKE SIN KROP

De unge udvikler sig på mange planer. Både psykisk, men også fysisk.

- I begyndelsen er det svært for mange af dem at være fysiske, men de udvikler sig. Jeg bruger stærkt strukturerede, overskuelige fælles lege. Det er lege, hvor de blandt andet skal løbe efter hinanden, fange hinanden, røre ved hinanden, og hvor de får testet deres krop og styrke.

- De får pludselig et forhold til deres krop. I øvelser skal de spænde og afspænde deres muskler. Mange af dem har været vant til at gå og spænde op i kroppen uden at føle noget. Det er meget overvældende for en del af dem pludselig at "mærke" sin krop, siger Lars Hazelton.

EN SPIRE KAN NEMT SLÅS NED

Lene Nielsen, pædagog på aktivitetscenteret, er tovholder for de unges legeaktivitet.

- Jeg er selv idrætsinteresseret og med inspiration fra Lars (Hazelton, red.) fik jeg etableret holdet med støtte fra TrykFonden. Vi kan se, at det er godt for de unge. Jeg kan se det i hverdagen. De tør stå mere frem, tør flere ting, og deres personlighed kan udvikle sig. De bliver mere åbne, og nogle bliver også mere fysisk aktive.

- Men sådan en spire, som det her projekt har sået, kan hurtigt slås ned, hvis nøglepersonen bag projektet forsvinder. Vi har været udsat for mange besparelser, og det påvirker medarbejderne i høj grad. Hvis man er utryk, har man ikke overskud til at engagere sig i projekter ud over sine sædvanlige arbejdsopgaver. Det er trist, men sådan er virkeligheden, siger Lene Nielsen.

- Det handler meget om, at dem, der skal beskæftige sig med at lege med de unge, brænder for det – og det har mange af os også gjort, lige fra begyndelsen. Men hvis der er uro på en arbejdsplads, smitter det af, og det kan slå sådan et projekt som dette ned, siger Lene Nielsen.

KÆMPER FOR AT FORTSÆTTE LEGEN

Lars Hazelton hanker op i alt sit grej og lægger det ind i sin i forvejen fuldstændig overbelastet kassevogn, hvor hatte, støvler, paraplyen og andre rekvisitter kæmper om pladsen. Han suser videre til næste aftale i København.

Men Lene Nielsen og hendes kolleger ved Filadelfia ønsker ikke at stoppe legen og slippe den gode udvikling, de har set spire i de unge.

Lene Nielsen satser meget på at kunne arbejde selvstændigt videre med legeaktiviteter for de unge, nu hvor projektet officielt er afsluttet.

GERLEV LEGEPARK

Gerlev Legepark blev i sin tid etableret under navnet Idrætshistorisk Værksted (IHV). Organisationen har eksisteret siden 1983, de første ti år fortrinsvis som forsknings- og udviklingsmiljø.

Gerlev Legepark har siden 1983 indsamlet, registreret og systematiseret gamle idrætslege og etableret en national legesamling i en database, som rummer over 1000 forskellige lege.

Gerlev Legepark samarbejder om projektforbøb med handicappede, skoleelever, SFO'er og daginstitutioner, private og virksomheder.

Læs mere på www.gerlevlegepark.dk.

HANDILEG

Handileg, som det udøves på dagtilbuddet og i aktivitetsscenteret ved Filadelfia, er udviklet i samarbejde med Gerlev Legepark. Her er Lars Hazelton instruktør og pædagogisk leder.

Gerlev Legepark har erfaring for, at fysisk aktiv leg og bevægelse kan være et meget effektivt redskab i mange udviklingssammenhænge, som for eksempel ved arbejde med sundhed, motorisk udvikling, integration, teamudvikling og sociale problemer.

Gerlev Legepark udvikler legearrangementer for mennesker med forskellige typer af handicaps. Legeparken har dannet rammen om legeoplevelser for både fysisk og psykisk handicappede, deriblandt mennesker med udviklingshæmning, autister, hørehæmmede og muskelsvindramte.

Lars Hazelton mener, at mange med udviklingshæmning kan åbne sig meget mere op og være meget mere aktive deltagende i fysisk udadvendt leg og spil, end mange, også fagfolk, forestiller sig. En aktivitet som Handileg kræver ikke, at deltageren kan yde på et bestemt niveau. Målet er, at deltageren skal få en masse ud af at være med i det omfang og tempo, han formår. Om det så er som ivrig tilskuer.

Projekt Handileg er finansieret med tilskud fra TrykFonden.

Den nye blomst i REMA 1000-buketten

HR-chef Stefan Laurup Skurup og Claus Bergmann Hansen, virksomhedskonsulent i Projekt KLAP, underskriver aftalen, der lukker døren op for REMA 1000 som arbejdsplads for 60 udviklingshæmmede.

I løbet af de næste to år opretter discountkæden 60 skånejob til udviklingshæmmede

Dansk Flygtningehjælp, Kræftens Bekæmpelse, Børns Vilkår og Dansk Svømmeunion.

Det er blot et lille udsnit af de foreninger og organisationer, som discountkæden REMA 1000 arbejder sammen med og støtter økonomisk.

Nu er der kommet endnu en blomst i den fornemme buket: Landsforeningen LEV, som gennem Projekt KLAP har indgået en aftale med REMA 1000 om at ansætte mennesker med udviklingshæmning i skånejob i discountkædens butikker.

- Det er vores hensigt, at vi i løbet af de næste to år opretter 60 stillinger, siger Stefan Laurup Skurup, HR-chef i REMA 1000.

GENNEMSYRER VORES TANKEGANG

Han havde ikke brug for at tænke sig om i lang tid, da Projekt KLAP kontaktede ham:

- Hele vores tankegang og holdning er gennemsyret af, at REMA 1000 gerne vil bidrage til en positiv udvikling i samfundet. Det er det billede, vi gerne vil vise kunderne og vores omverden, siger Stefan Laurup Skurup og fortsætter:

- Vi støtter i forvejen flere velgørhedsorganisationer og non-profit foretagender med tilskud og sponsorater. Her adskiller aftalen med KLAP sig som den første af sin art.

REMA 1000 har 220 forretninger fordelt over hele landet. Hver enkelt drives som en selvstændig købmandsbutik – og enkelte af dem har tidligere ansat en medarbejder med udviklingshæmning.

- Og de købmænd, jeg har talt med, har kun haft godt at sige om deres erfaringer, og de har bekræftet mig i de muligheder, der ligger i aftalen med KLAP, siger Stefan Laurup Skurup.

ALLE GLÆDER SIG

Udviklingshæmmede, der får de nye job i REMA 1000, bliver ansat som service-medarbejdere. De skal blandt andet beskæftige sig med at sætte varer på hylderne, rydde op i butikken og holde orden på lageret.

- Det er regulært arbejde, og vi har udelukkende positive forventninger til, at de kan løse opgaverne. Jeg er sikker på, at både vores købmænd, de ansatte og kunderne bliver lige så glade for samarbejdet som vores nye kolleger, siger Stefan Laurup Skurup.

Harbirk

Vi er et af danmarks ældste busselskaber inden for minibuskørsel. Vi løser alle former for kørselsopgaver uanset størrelse

Harbirk's Bustrafik

Laurentsvej 18-20 • 2880 Bagsværd • Tlf. 44 44 32 66 • www.harbirk.dk

Lolland & Guldborgsund Kommune

54 85 57 07

www.aof-guldborgsund.dk • www.aof-lolland.dk

lund skilte

www.lundskilte.dk

- Digitalprint
- Pyloner & standerskilte
- Facadeskilte
- Autoreklamer
- Brand- & sikkerhedsskilte
- Byggepladsskilte
- ...og meget mere!

HELE NORDJYLLANDS SPECIALSKOLE

LIMFJORDSSKOLEN

STU
I DØGNDRIFT

NATUR • KUNST • IDRÆT • SUNDHED • MEDIER
REJSER IND- OG UDLAND

WWW.LIMFJORDSSKOLEN.DK

Opholdsstedet Fyrtårnet

Ledig plads

Lægårdsvej 105 • 7500 Holstebro
Tlf. 24 61 88 72 • www.fyrtaarnet-opholdsstedet.dk

DH og LEV skriver til sundhedsministeren om lige adgang til sundhed

LEV og Danske Handicaporganisationer har skrevet til sundhedsminister Astrid Krag i forbindelse med den sag, der har været fremme i medierne om børn med handicaps ret til transplantation.

I brevet opfordrer DH's formand Stig Langvad og LEVs landsformand Sytter Kristensen sundhedsministeren til at tage initiativer, som blandt andet kan forbedre sundhedspersonalets kendskab til rettigheder for mennesker med handicap – samt respekt for samfundets mangfoldighed.

Sytter Kristensen siger om baggrunden for, at hun og Stig Langvad har valgt at rette henvendelse til sundhedsministeren i sagen:

- Sagens om Beatrice er principiel. Det handler grundlæggende om, at vi alle har krav på lige adgang til sundhed. Uanset om vi har et handicap.

- Beatrice-sagen er desværre ikke det eneste eksempel på, at udviklingshæmning kan være en barriere for lige behandling i sundhedsvæsenet. Det er problematisk – men heldigvis er det også min oplevelse, at sundhedsministeren har fået øjnene op for, at det er et område, hvor der er behov for fokus og for nye initiativer.

Læs hele brevet til sundhedsministeren herunder.

Til
sundhedsminister Astrid Krag,

Kære Astrid

I weekenden har der været en debat i Ekstra Bladet vedrørende organdonation til en lille pige med udviklingshæmning. Den begrundelse, som lægerne gav pigens forældre for, hvorfor pigen ikke kunne få en hjertetransplantation, var ifølge Ekstra Bladet, at pigen er "retarderet".

Fra Danske Handicaporganisationers og Landsforeningen LEVs side finder vi den beslutning fuldstændig uacceptabel. Lægernes begrundelse er udtryk for et menneskesyn, hvor mennesker med handicap anses for mindre værd og dermed mindre værdige og berettigede til velfærdssamfundets sundhedsydelser. Det danske velfærdssamfundets ydelser, tilbud og muligheder skal gælde alle, således naturligvis også mennesker med handicap.

Det er en stærkt bekymrende glidebane, når mennesker frasorteres og nedprioriteres med begrundelse i handicap. Vi er forundrede over, at det ikke står lysende klart for enhver læge, at det er uacceptabelt at gøre sig til dommer over menneskers værdi og afslå en organtransplantation med begrundelse i handicap. Læger, eller som i den pågældende sag grupper af læger, skal vurdere, om et barns generelle sundhedstilstand er således, at barnet konkret kan gennemgå operationen i forbindelse med transplantation. Men handicap må aldrig blive et kriterium for beslutning om, hvorvidt et barn kan komme på venteliste til et organ. Det gælder, uanset hvor omfattende eller indgribende barnets handicap synes at være for udenforstående.

Menneskerettigheder er til hverdagsbrug, ellers giver de ingen mening. De højtidelige ord er ikke kun til fint brug.

Ifølge FN's Menneskerettighedserklæring fra 1948 hedder det, at: "Alle mennesker er født frie og lige i værdighed og rettigheder." Mennesker med udviklingshæmning eller andre handicap er naturligvis omfattet af Menneskerettighedserklæringen. Det er også den opfattelse, der er essensen i den danske ratifikation af Handicapkonventionen. Konventionens Artikel 3 omhandler de bærende principper, der drejer sig om lige muligheder, ikke-diskrimination og ikke mindst respekt for udviklingsmuligheder og retten til at bevare egen identitet for børn med handicap.

Handicapkonventionens Artikel 10 omhandler retten til livet: "Deltagerstaterne bekræfter på ny, at ethvert menneske har en naturgiven ret til livet, og skal træffe alle nødvendige foranstaltninger til at sikre, at mennesker med handicap effektivt kan nyde denne rettighed på lige fod med andre." Handicapkonventionen rummer en helt klar forpligtelse til at stille samme sundhedsydelser til rådighed for mennesker med og mennesker uden handicap. Det hedder i konventionens Artikel 25, der omhandler retten til sundhed, at: "Deltagerstaterne anerkender, at personer med handicap har ret til at nyde den højest opnåelige sundhedstilstand uden diskrimination på grund af handicap. Deltagerstaterne skal træffe alle passende foranstaltninger til at sikre, at personer med handicap har adgang til sundhedsydelser, som tager hensyn til køn, herunder sundhedsrelateret rehabilitering. Deltagerstaterne skal i særdeleshed: a) give personer med handicap det samme udbud af sundhedsydelser og –ordninger af samme kvalitet og standard gratis eller til en overkommelig pris, som gives til andre, herunder inden for seksuel og forplantningsmæssig sundhed samt generelle folkesundhedstilbud, (...)"

Derfor er det åbenlyst i strid med konventionen at nægte et barn med udviklingshæmning samme ret til et nyt hjerte, som alle andre børn. Det er derfor efter vores opfattelse en klar konventionsstridig beslutning, når en gruppe læger bestemmer, at et barn ikke kan komme på venteliste til transplantation med begrundelse i barnets handicap.

Det er DH's og LEV's opfattelse, at børn skal inddrages mest muligt i beslutninger vedrørende deres eget liv, således som det også beskrives i Handicapkonventionens Artikel 7(3). Det er samtidig vores opfattelse, at der i dansk sundhedslovgivning findes udmærkede regler for, hvordan forældremyndighedsindehaveren eller værger kan understøtte beslutningsprocesser i sådanne sager. I den pågældende sag vil vi gerne påpege, at 2-3 årige børn uden handicap ikke nægtes at komme på venteliste til organtransplantation, selvom det næppe kan hævdes, at nogen børn i den alder har nogen som helst forudsætninger eller muligheder for at overskue forløbet eller konsekvenserne omkring en transplantation. Hverken for børn, der har, eller for børn, der ikke har handicap, kan man sige noget som helst om, hvordan de som unge og voksne vil stille sig til forvaltningen af den nødvendige medicinering eller senere nødvendige re-transplantationer. Hverken læger, forældre eller andre kan forudsige børns udvikling. Alligevel forudsætter lægerne i den konkrete sag, at pigen aldrig vil kunne overskue forløbet og konsekvenserne i forbindelse med en transplantation – heller ikke som voksen. Lægerne tilsidesætter her pigens ret til anerkendelse af retlig handleevne, således som den fremgår af Handicapkonventionens Artikel 12, herunder også de muligheder, der er for støttet beslutningstagning i forbindelse med fremtidige behandlinger og konsekvenserne heraf.

Vi vil gerne dialogens vej og ser helst, at sager, som den her omtalte, kan få en etisk og kompetent behandling hos de relevante myndigheder. Når det ikke kan lade sig gøre, så er både enkeltpersoner, og vi som organisationer, henvist til forskellige klage- og retlige behandlinger ved patientombuddet, domstole eller andre retsinstanter. Det skal meget nødtigt være tilfældet i sager, hvor fagpersoner ikke kender den retlige ramme, de opererer inden for. Vi vil indtrængende opfordre dig til at tage denne sag alvorligt ved at sikre anerkendelse af og i praksis håndhævelse af, at alle mennesker har de samme rettigheder. Også personalet i sundhedssektoren må kende og forstå disse rettigheder og i praksis respektere samfundets mangfoldighed. Vi ser frem til snarest at høre fra dig, om hvilke initiativer du tager for at sikre dette.

Med venlig hilsen

Stig Langvad
Formand, Danske Handicaporganisationer

Sytter Kristensen
Formand, Landsforeningen LEV

IDRÆTSSKOLEN FOR UDVIKLINGSHÆMMEDE
Hvidkildevvej 64 · 2400 · København NV · Tlf.: 38 88 28 46

Idrætsskolens nye brochure for skoleåret 2013-2014 er kommet!

Idrætsskolen er et undervisningstilbud til voksne udviklingshæmmede elever, der går på skolen i et skoleår, i dagtimerne fra 9.00 til 14.00 hver dag. Det nye skoleår begynder mandag d. 19. august 2013, og slutter fredag d. 20. juni 2014. Skolen ligger i dejlige lokaler i Grøndal Centret.

Vi afholder idrætsdag/åbent hus for alle interesserede ansøgere **torsdag d. 31. januar 2013 kl. 09.00-16.00.**

Hvis du har lyst til at søge ind, skal du ringe efter brochuren, og sende en ansøgning ind til os senest torsdag d. **28. februar 2013.**

Hvis det har interesse, kan vi komme og vise en film om skolen, og fortælle om, hvordan det er at være elev her.

Hvis I ønsker yderligere oplysninger om Idrætsskolen, se på vores hjemmeside: www.idraetsskolen.net

Email: info@idraetsskolen.net eller ring på tlf. 38 88 28 46

Aalestrup

GASA NORD GRØNT

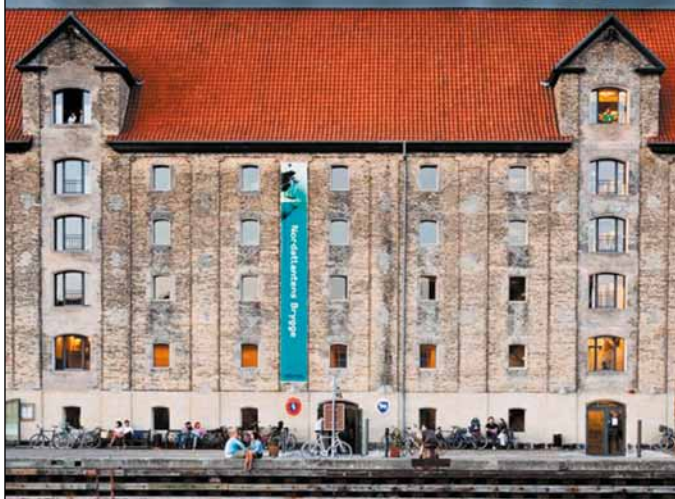
Danmarks største leverandør af dansk produceret frugt og grønt

Læs mere på www.danskgroent.dk
Email: info@gng.dk

Hovedkontor:
Blomstervej 8, 8381 Tilst
Tel.: +45 8930 1500

Afdelingskontor:
Grønttorvet 6, 1., 2500 Valby
Tel.: +45 3645 0066

Nordatlantens Brygge

Nordatlantens kulturelle centrum midt i København

Oplev den bedste kunst og kultur fra Færøerne, Island og Grønland

Se mere på www.bryggen.dk

Strandgade 91 Christianshavn 1401 Kbh. K

ELMEBO

Et rigtigt hjem!

- Vi er et bofællesskab med plads til 10 beboere
- Vores beboergruppe er sammensat af mennesker med forskellige former for nedsat funktionsevne
- Vi arbejder med stor forudsigelighed og en struktureret dagligdag med fokus på visuel kommunikation
- Vi er en del af Kristelig Handicapforening
- Vi bygger på et kristent livsgrundlag og har et syn på alle mennesker som værdifulde!
- Læs mere om os på elmebo.dk

Vi har to ledige pladser - kender du én, som har lyst til at flytte ind på Elmebo?

Stjernestunder og indsigt

I København har der i år kørt et småbørnstilbud for børn med handicap og deres forældre. Her kunne forældrene lære børnenes kommunikation at kende på en ny måde. Småbørnstilbuddet har været en overvældende succes

Det er sidste forældremøde for de forældre, der sammen med deres børn har deltaget i et småbørnstilbud, som Børnecentret i København har gennemført i 2012. Syv børn med deres forældre har deltaget i projektet. Her på det sidste forældremøde er forældre til fem af børnene mødt, to har måttet melde afbud. Men på en dag, hvor gaderne ligger øde hen, fordi Danmark spiller en vigtig fodboldkamp, ja, i selve tidsrummet for forældremødet, er det et imponerende fremmøde.

Videoen tændes. På forældremødet skal man se de videooptagelser, der er taget undervejs. Der er rigtig mange, men medarbejderne i projektet har lavet en serie af "stjerneklip". Det er dem, man skal se og reflektere over.

Det første klip er velkomsten ved det foregående møde. Alle børnene sidder i rundkreds med deres far eller mor, og man synger velkomstsangen. Det handler om at blive set og hørt, og på sangens spørgsmål om du er her, får alle børnene tid og rum til at svare eller reagere. Det er det, videooptagelser er god til - man får set og hørt noget, man måske ikke ser og hører, mens det sker.

Jeg registrerer, at alle børnene reagerer på, om de er der, og det slår mig, at alle forældre giver barnet tid til at reagere. Det at vente er ikke pinligt, men bliver rørende, fordi det handler om noget, der er meget vigtigt: at blive mødt og hørt. Ventetiden skaber en særlig stemning, der er rar og viser, at kommunikation er store følelser.

SMÅBØRNSTILBUD

Børnecentret i København har i samspil med "Specialklyngen" (de seks specialbørnehaver i København), gennemført småbørnstilbuddet. Et forløb over ti uger med otte mødegange. Forældre og børn mødtes en fast ugedag, og var sammen i tre timer med professionelle medarbejdere fra børnecentret. Forældrene skulle derfor ikke tænke i madlavning og opvask de pågældende dage – det var legedage, fridage, samværsdage og alle mulige slags dage – gode dage. Tilbuddet byggede på, at samhørighed og kommunikation mellem barn og forældre er afgørende for barnets udvikling. Men også at forældre til småbørn med handicap kan guides til at aflæse barnets signaler og til at hjælpe det med at skabe kontakt.

Det unikke var, at man tog udgangspunkt i, at selv om børn fødes med handicap, så skal de ses og opleves som kompetente fra fødslen, ligesom man ser på alle andre børn. Og dernæst at opdragelse handler om samspillet mellem barnet og forældrene – det er i dette samspil at børn udvikler sig.

Børn med handicap er fra fødslen, ligesom andre børn, indstillet på kontakt med omgivelserne, men de har brug for særlig støtte til deres kommunikation til andre. De udtrykker sig måske anderledes end forventet, deres signaler er svagere end andre børns, og de kan være særligt sårbare og svære at trøste. Barnets ukendte eller uforståelige reaktion kan skabe usikkerhed hos forældrene, der efterspørger: Hvordan skal de tolke barnets signaler? Hvordan skal de bruge deres samvær med barnet på bedste måde? Ja, hvordan skal samværet styrkes?

Man skal endelig se et sådant småbørnstilbud som et unikt uddannelses- og efteruddannelsessted for de faglige medarbejdere, der deltager i projektet.

VIDEOKLIP OG INDSIGT ER STJERNESTUNDER

Videooptagelse af samspillet med børn og forældre (og naturligvis andre samspil, hvor en professionel går ind) var en kernemetode i tilbuddet. Her så og hørte forældrene, hvad de selv og barnet gjorde og sagde, og her kunne de professionelle gå ind og guide forældrene til at forstå eller tolke det, de så. Næsten hver gang man sidder sammen om et videoklip er der ny indsigt, der bliver til stjernestunder. Derfor kalder medarbejderne de mange gode klip for "stjerneklip". Jeg ser med på skærmen. Det er ikke en videoanalyse, men kortfattet indtryk af stjerneklip:

Sebastian får en blå kontakt i hånden. Når han berører den på oversiden, ændrer billederne sig på en stor skærm. Vi ser, han koncentrerer sig, nysgerrig optaget af, hvad der sker, fokuserer, og det ender med fryd og begejstring. Men der er noget, der faktisk fanger Sebastian mere, det er de mennesker eller ansigter, der så at sige kommer i vejen.

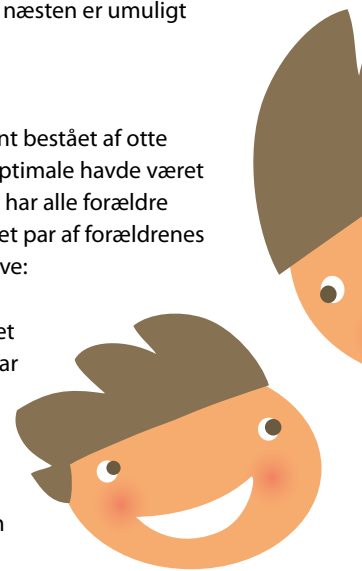
Magne har en kontakt, ser op på billedet, helt ned i det mindste, sker der noget, man må vende tilbage til. Videoen afdækker her noget, der næsten er umuligt at få øje på, mens det sker.

VAR DET VÆRD AT VÆRE MED

Småbørnsprojektet har som nævnt bestået af otte mødegange med børnene. Det optimale havde været et år eller helst længere. Alligevel har alle forældre fået rigtig meget med sig. Her er et par af forældrenes reaktioner – i anonymiseret udgave:

Sebastians far: Samspillet mellem de professionelle og os har betydet, at vi har set, at der kan arbejdes på en anden måde. I vores forhold til Sebastian er vi blevet mere bevidste om, hvad han kan. Det er unikt, at man som forældre kan få det rum (de tre timer, en gang om ugen) til at opleve og kommunikere. Det, der sker der, det kan vi ikke derhjemme, hvor der hele tiden er ting, der skal gøres.

Magnes far: Det er fantastisk at være med på mange, mange måder. Det har været godt at opleve, at Magne, der er et barn, som ikke er som andre, har en masse ressourcer.

Annas mor: Jeg har haft stor glæde af at opleve Anna sammen med Regitze (medarbejder) og se, hvordan kontakten udvikler sig. Jeg ser mit barn på en ny måde. Normalt når andre børn kontakter Anna, så konstaterer de, at hun ikke kan noget, og så går de. Her får Anna et socialt skabende samvær med andre børn.

Alex' far: Alex er tvilling, der med deltagelse i projektet har fået sit eget rum. Han har fået en særlig dag med tid sammen med mig. Vi leger sammen, og når han leger, er der rigtig meget, han kan, fordi han får mulighed for det, og vi ser, at han har kompetencer, der viser sig, når vi venter og bliver ved og ved. Jeg har lært forfærdelig meget.

Samtalen er livlig, forældrene er kommet tættere på hinanden, og selv om småbørnsprojektet handler om samspillet mellem barn og forældre, så er det netværkskabende. Måske er der skabt et netværk, der i de kommende år lever sit eget liv.

Nyt småbørnstilbud:
I starten af 2013 starter et nyt småbørnstilbud. Forløbet vil blive mellem 15 og 20 uger – svarende til et halvt år.

Der vil blive plads til ti småbørn med deres forældre.

Alle mennesker kommunikerer med deres omgivelser. Det er gennem kommunikation med andre, at man bliver dannet og udviklet som menneske og bliver en aktiv deltager i det sociale liv.

Kilde: www.vikom.dk

Kommunikation og samspil

LEVS HOLDNING TIL KOMMUNIKATION SOM RETTIGHED

Kommunikation er en fundamental betingelse for eksistens, udvikling og dannelse for alle mennesker. Gennem samspil og kommunikation med andre mennesker udvikles vores sprog og vores opfattelse af os selv og verden omkring os.

Mennesker med udviklingshæmning uden et talesprog bruger ofte individuelle metoder og måder at kommunikere på, hvilket vil være ukendt for de fleste i omgivelserne. Dette medfører nedsat kommunikation med omverden og manglende udvikling af et forståeligt sprog. Hertil kommer forringede muligheder for medbestemmelse og selvbestemmelse i eget liv.

LEV MENER DERFOR:

Ytringsretten, selvbestemmelse og medbestemmelse i eget liv kan kun opnås ved udvikling af et forståeligt sprog - på egne betingelser og i kommunikation med omgivelserne.

Der er behov for en særlig indsats for mennesker med multiple funktionsnedsættelser uden talesprog, som ofte overses og mistolkes.

Det er kommunens ansvar at sikre tilgængelighed til individuelle løsninger på udvikling af kommunikation og udvikling af et brugbart sprog. Kommunen skal udarbejde en handlingsplan for at sikre retten til udvikling og tilgængelige kommunikationsmuligheder.

Kilde: Uddrag af LEVs kommunikationspolitik, som kan findes på www.lev.dk.

Hvad er LEVs

børneterapeuter?

HENVENDELSER HAR MANGE FORSKELLIGE BAGGRUNDE

Henvendelser til LEVs Børneterapeutordning omhandler spørgsmål om små og store problemer i hverdagen med et hjemmeboende barn med udviklingshæmning i familien.

Det kan eksempelvis dreje sig om:

- Forældre, der mangler information om deres og barnets rettigheder. De skal selv opsøge information på nettet og støder så på LEV.
- Forældre, der er meget bekymrede over kommunernes forringede tilbud til børn med særlige behov – måske er specialbørnehaven lavet om til et rummeligt børnehus med mange flere børn med og uden handicap – men uden flere personaleressourcer.
- Forældre, der oplever bevillingsproblemer med kommunens sagsbehandler, som kan give familien problemer i hverdagen.

yder vejledning til forældrene i hjemmet i forhold til de problemstillinger, der er en følge af det handicappede barn.

HJEMMEBESØG AF LEVs BØRNTERAPEUT

På hjemmebesøget foretages en faglig vurdering og beskrivelse af barnets ressourcer og udviklingsmuligheder. Der udarbejdes en besøgsrapport med præcisering af indsatsområder, som vil styrke barnets udvikling med forslag til målrettede lege og daglige aktiviteter i hjemmet.

LIDT OM BØRNTERAPEUTERNE

LEVs børneterapeuter er autoriserede ergoterapeuter med flere års faglig erfaring indenfor børneområdet.

LEV har børneterapeuter over hele landet, der er tilknyttet LEVs Børneterapeutordning, samt en faglig leder, der besvarer alle henvendelser og koordinerer aktiviteterne indenfor LEVs Børneterapeutordning.

– det er et særligt medlemstilbud rettet mod familier med børn med udviklingshæmning i alderen 0-12 år.

LEVs Børneterapeutordning er en del af LEVs rådgivning for medlemmer, men det er et helt særligt medlemstilbud rettet mod familier med børn med udviklingshæmning i alderen 0-12 år.

Børneterapeutordningen tilbyder rådgivning gennem telefonsamtaler og mailkorrespondance. Hertil kommer mulighed for tilbud om hjemmebesøg af en af LEVs børneterapeuter. LEVs børneterapeuter efterspørges desuden som oplægsholdere i børnehaver med børn med særlige behov.

- Forældre, der oplever søskendeproblemer i familien, fordi det handicappede barn fylder meget.
- Forældre, der har bekymringer i forhold til det handicappede barns tilstand, udvikling og fremtid.

RÅDGIVNING Gennem TELEFONSAMTALER OG/ELLER MAILKORRESPONDANCE

Via mailkorrespondance eller en uddybende telefonsamtale bliver problemområder og manglende indsatsområder afdækket, og rådgivningen gives herudfra. I visse tilfælde tilbydes et hjemmebesøg af en af LEVs børneterapeuter, som

Ring direkte til LEVs Børneterapeutordning torsdag mellem 14-16 på tlf. 3635 9608 – og få snak og rådgivning om små og store problemer i hverdagen med et hjemmeboende barn med udviklingshæmning. Eller skriv til boerneterapeuterne@lev.dk. Husk at skrive telefonnummer, hvis du vil ringes op.

Ønsker du hjemmebesøg af en af LEVs børneterapeuter, så skriv et par linjer om dit barn, og hvorfor du ønsker hjemmebesøg. Skriv til boerneterapeuterne@lev.dk. Husk telefonnummer, så vi kan ringe dig op for en uddybende telefonsamtale.

Her er feriehusene hvor man føler sig velkommen med kørestol

Pragtfulde luksus Birksø bjælkehuse hvor der er kælet for detaljerne, for at give optimale forhold for handicappede. Opfylder alle tilgængelighedskrav for bevægelseshandicappede.

Samsø, Limfjorden, Falster
og Sjællands Odde

4 huse i Trend ved Limfjorden.
2 huse på Samsø - Sælvig og Nordby.
6 huse i Marielyst på Falster.
3 huse i Vig ved Sjællands Odde.

Her er tale om rigtig nybyggerstil, indrettet med tidens krav til luksus, og det meget rustikke materiale skaber en helt speciel atmosfære både ude og inde.

- Feriehusene er 108-124 m² + 6-20 m² overdækket terrasse.
- Plads til 6-12 personer, heraf 2-6 kørestolsbrugere.
- Husene i Vig er 170 m² med 10-12 sovepladser.

**Godkendt af
Dansk Handicap
Forbund**

“Besigtigelsen var en yderst positiv oplevelse, det bedste jeg har set i privat regi.”

Bygge og trafikpolitisk udvalg
Dansk Handicap Forbund

“Vi har besøgt stedet og kan stærkt anbefale dette, som må betragtes som et ferieparadis for kørestolsbrugere.”

John og Bjarne
Handi-Travel-Info

• Priser fra kr. 4.050/uge

Hvis du vil bygge dit eget handicapegnede hus kontakt:
Birksø Huse ApS Tlf. 86 84 58 18

Læs mere og se flere fotos på
www.cimbria-ferie.dk
Eller rekvirer brochure på
Tlf. 2673 6922

REVISIONSFIRMAET
Chr. Knudsen
v/ Jytte Jespersen

Registrerede
Revisorer
FRR

Tlf. 97 31 10 22 · Fax 97 31 13 19
Stormgade 8 · 6960 Hvide Sande

7000 - 7990

Aspen Bidet-sæde

vasker med tempereret vand og tørrer med varm luft. Få større velvære og bedre hygiejne ved toiletbesøg. Skift kun toiletsædet, passer til alle gængse toiletter. Brugertestet af TI.
www.toilet-bidet.dk - 75 56 32 44

Nordthy Hjemmeservice

Silstrupvej 12 · 7700 Thisted

Fordi det er svært at nå det hele selv klarer vi:
Rengøring / havearbejde i private hjem

Tlf. 96 18 57 00

**BRDR.
JØRGENSEN COMPONENTS A/S**

Nybo Bakke 3-4 · 7500 Holstebro
Tlf. 97 42 47 00 · Fax 97 42 26 05
E-mail: bjc@brdr-jorgensen.com
www.brdr-jorgensen.com

8000 8990

Byggeri af fritids- og helårshuse

STENHØJ HUSENE

Industrivej 11 · Vangen · 9900 Frederikshavn
Tlf. 9847 9055 · www.stenhoj-husene.dk

KK VENTILATION A/S

Mårslet Byvej 14 · 8320 Mårslet · Tlf. 86 29 84 44
www.kk-ventilation.dk

Fabrik:
Skadervej 5 · Voldum · 8370 Hadsten · Tlf. 86 49 12 09

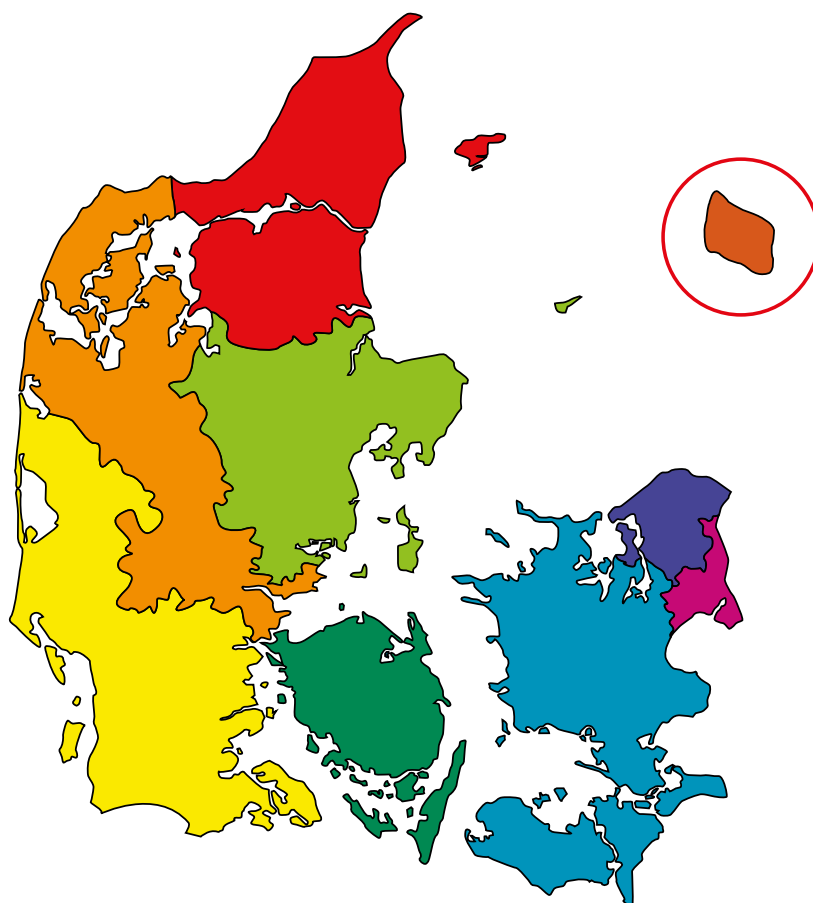

Mellerup Skolehjem

Støvringgårdvej 43, 8930 Randers NØ

Tlf. 78 41 00 00

Sponsoreret

LEV-kontakten

Regionalt opdelt

1000 - 2990

Mag View #Magnetsystem
v/ Lars Ole Handler

Doras Allé 9 · 2650 Hvidovre
Tlf. 36 77 70 50 · Fax Mobil 27 11 99 41
magview@post.tele.dk · www.magview.dk

4000 - 4990

MARJATTA

Tilbud til mennesker med udviklingsforstyrrelser og udviklingshæmning: Skolehjem, ungdomsuddannelse, vokscentre og værksteder

Strandvejen 15 · 4733 Tappernøje · Tlf. 55 96 51 19
E-mail: marjatta@marjatta.dk · www.marjatta.dk

Pia's Catering

Rådhusvej 6 · 4640 Faxe
Tlf. 24 96 90 46 · www.piacatering.dk

På Sporet

Jernbanevej 14 · 4440 Mørkøv
Tlf. 59 25 70 25 · www.paasporet.dk

5000 - 5985

CSV Sydfyn

Jernbanegade 10 · 5700 Svendborg
Tlf. 62 23 49 00

E-mail: csvsydfyn@svendborg.dk · www.csvsydfyn.dk

6000 - 6990

Næset's EL-Service

v/Aut. inst. Mads Gadegaard
Østbygade 67 A · 6100 Haderslev

74 57 13 37
Biltlf. 20 14 81 37

7000 - 7990

UNI-TECH

INDUSTRI-SERVICE // Barrit

v. Jørgen Jensen · Bagervænget 9 · 7150 Barrit
Telefon 75 69 18 78
Biltlf. 40 17 69 78 · Fax 75 69 18 98

Jens K. Mikkelsen A/S

Molgårdvej 7 · 7173 Vonge

Tlf. 75 80 35 54
Bil 20 81 35 54

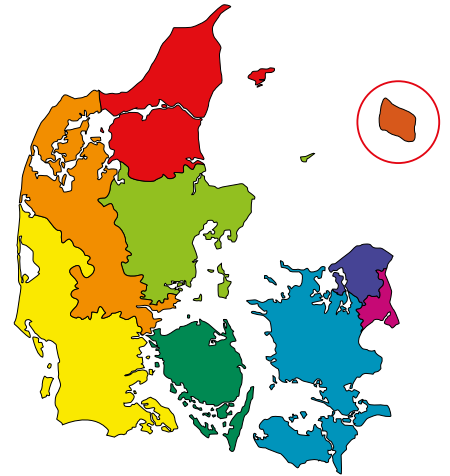
Vi laver alt indenfor
tømmer- og snedkerarbejde

jkmikkel@post.tele.dk

**INTERNATIONAL TRANSPORT
OG SPEDITION**

ALPI DANMARK

Vejlevej 124 · box 342 · 7400 Herning
Tlf. 97 21 21 66 · Fax 97 21 51 66
E-mail: alpi@alpi.dk

UTG

UNITED TEXTILE GROUP
Neptunvej 6 · 7430 IKAST · Tlf. 96 60 69 00 · Fax 96 60 69 01

JECO a/s

MFTAL VAREFFABRIK · C.N.C. DREJNING · C.N.C. FRÆSNING

Ulvevej 14 · Box 164
7800 Skive
Tlf. 97 52 16 61 · www.jeco-metal.dk

8000 8990

FC-Danserne

Folkedans for Psykisk Udviklingshæmmede

v/ Rita Vand
Hornslet Allé 19 · 8500 Grenaa
Tlf. 22 47 86 32 · ritahenning@stofanet.dk

Mellerup Skolehjem

Støvringgårdvej 43, 8930 Randers NØ

Tlf. 78 41 00 00

9000 - 9990

Den Selvejende Institution

TOLSHØJ

Tolshøj 8 · 9631 Gedsted
Tlf. 96 97 01 33

AKTIVITETSCENTRET KELLERSVEJ

Dagtilbud for voksne udviklingshæmmede

MANGFOLDIGHED OG MULIGHEDER

Flexibilitet • Oplevelser/omsorg • Neuropædagogisk tilgang
Dyrehold og ridning • Mulighed for halvtidspladser
• Cafe Dukkehuset

Kellersvej 13 - 23. 2860 Søborg
Telefon 39 57 33 60 - E-mail: ac-kellersvej@gladsaxe.dk
Hjemmeside: www.gladsaxe.dk/ac-kellersvej

LANDSKABSARKITEKTERNE ROSKILDE

Hanne A. Jakobsen &
Michael Jensen

Landskabsarkitekter MDL

Maglekildevej 7, 4000 Roskilde

Tlf. 46 36 92 36

Fax 46 36 92 80

E-post lr@landskab-ros.dk

Byens Bilpleje ApS

PROFESSIONAL CAR CARE

Super priser på klargøring, Ditec & Lak

Alt i kosmetisk klargøring

Autolakering - Oprettning af biler uden efterlakering - Rep. af autoglas

Tlf. 42 33 21 48 • Grenåvej 337 • 8240 Risskov

Jens Kromanns Vej 9
Snoghøj
7000 Fredericia
Tlf. 75 94 56 14

Aftenskolen for udviklingshæmmede.

Ring og rekvirer program for sommer-
højskoler, weekendkurser samt for
undervisning i Kolding, Fredericia
Vejle, Svendborg og Langeland.

Alt inklusive

28.000,-

Vejl. udsalgspris er for skabe, sokkel, greb
bordplade, opvaskemaskine, ovn, emhætte,
kogeplade, køl, vask og armatur.

alle har råd til et fedt køkken

kvik

Kvik Gentofte: Nybrovej 87-89, Gentofte, tlf. 45 93 09 21

Montana

montana.dk

STU Nextjob

SÆRLIGT TILRETTELAGTE
UNGDOMSUDDANNELSE
FOR UNGE I HOVEDSTADSOMRÅDET

Tre år med individuelt
tilpasset undervisning i
trygge rammer, venner
og sammenhold.
Ingen kedelig skole-
bænk, men spændende
læring for livet

Sport, individuel læring
& kultur
det' Nextjob der duer!

Sandtoften 3-7 2820 Gentofte
Tlf.: +45 28 05 26
www.nextjob.dk nextjob@nextjob.dk

AUKTION OVER LEVS KONTOR-INVENTAR

I forbindelse med at LEV flytter til nye lokaler i Høje-Taastrup den 1. december 2012, får vi en hel del møbler i overskud. De sælges nu for højeste bud.

På www.lev.dk i menuen "Aktiviteter" og under punktet "Auktion" finder du en oversigt over alle de borde, stole, lamper og andet inventar, som er til salg. Du kan give dit bud i kommentarfeltet nederst på den enkelte side. Man skal selv afhente de købte møbler på Kløverprisvej 10 B, 2650 Hvidovre, enten søndag den 9. december eller mandag den 10. december i tidsrummet 12-16. Det er meget vigtigt, at man overholder disse tider, da huset normalt ikke vil være bemandet efter den 30. november 2012.

Muligheden for at byde på de enkelte dele ophører den 30. november kl. 23.59.

Indbetalinger vedrørende auktionen skal ske til:
Danske Bank, reg.nr. 1471, kontonr. 2001004

Kvittering for indbetaling medtages ved afhentning. Alternativt kan der betales kontant ved afhentning. Kun lige penge modtages.

Er det lettere at vinde i lotto end at få bevilget førtidspension?

I Landsforeningen LEV hører vi ofte om unge, der støder på vanskeligheder - eller ligefrem urimeligheder - når de søger førtidspension.

Det kan eksempelvis handle om unge, der bliver parkeret på kontanthjælp, selv om de skulle have førtidspension. Eller kommuner, der betragter den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse (STU) som et såkaldt "afklaringsforløb" - og derfor ikke tager stilling til ansøgninger om førtidspension før efter STU'en.

I LEV vil vi gerne hjælpe disse unge - og deres forældre - med at komme ud af klemmen og har derfor iværksat kampagnen "Er det lettere at vinde i lotte end at få bevilget førtidspension?"

Via hjemmesiden <http://projektklap.dk/snydt> kan du fortælle om din pensionssag - og afslag. Hvis vi vurderer, at henvendelsen er saglig og velbegrunderet, går vi videre med sagen, når vi har alle de nødvendige informationer/bilag. Vi sender dig derpå en skriftlig orientering om, hvordan vi håndterer den pågældende sag.

Samtidig samler vi op på henvendelserne, så vi kan få et overblik over, om der tegner sig et særligt uheldigt mønster i myndighedernes behandling af udviklingshæmmede, der søger førtidspension. Hvis vi synes, der tegner sig et mønster, tager vi kontakt til de pågældende myndigheder. Ved enhver henvendelse til en offentlig myndighed vil din henvendelse til LEV være anonymiseret. Vi bruger ikke den konkrete sag,

men antallet af sager i en enkelt kommune til at påpege generelle problemer med sagsbehandlingen.

Mennesker med udviklingshæmning og IT skal undersøges

Mange udviklingshæmmede mangler IT-færdigheder og kommer i problemer, når alle borgere fra 2015 ikke længere kan kommunikere med det offentlige på papir. Derfor har netmediet Smil Internet Avis besluttet sig for at sende spørgeskemaer ud til 500 personer med udviklingshæmning i Aarhus Kommune for at undersøge, hvor stort problemet er.

Chefredaktør på Smil Internet Avis, Jacob Bang, vurderer, at IT-vanskelighederne blandt udviklingshæmmede er ret omfattende.

- Der er mange, der enten ikke har en computer eller ikke kan finde ud af at betjene den. De kan ikke gå på internettet og finde de oplysninger, de skal bruge, hvis de skal i kontakt med SKAT eller bruge NemID, siger han til DR Regionalen.

Hvis undersøgelsen viser, at problemet er omfangsrigt, vil personerne bag Smil Internet Avis foreslå Aarhus Kommune, at der oprettes særlige IT-cafeer til mennesker med udviklingshæmning, hvor de kan få hjælp til at lære at betjene internettet.

Undersøgelsen af udviklingshæmmedes IT-kundskaber vil være færdig i løbet af et halvt år.

KØBENHAVN OPRETTER VELFÆRDSTEKNOLOGISK ENHED

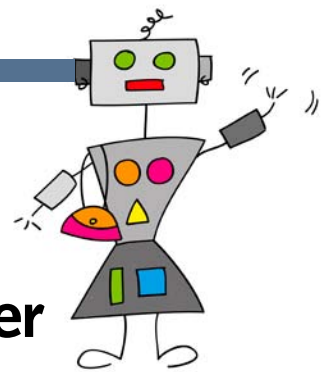
Ny teknologi kan gøre borgere mere selvstændige og arbejdet mindre slidsomt for de ansatte. Derfor opretter Socialforvaltningen i Københavns Kommune en såkaldt velfærdsteknologisk enhed, der i første omgang skal undersøge behovet for velfærdsteknologi. Enheden vil især fokusere på bosteder og dagtilbud for borgere med handicap og hjemmeplejen.

Mange velfærdsteknologier er udviklet til ældre, så de kan kræve en tilpasning, for at de passer til eksempelvis mennesker med udviklingshæmning.

Der er afsat to millioner kroner i 2013 og derefter fem millioner kroner om året til enheden.

S: Vetoret til handicaporganisationer

Handicaporganisationer skal have vetoret i forhold til om velfærdsteknologi skal bruges eller ej. Sådan lyder det fra Lars Aslan Rasmussen, Socialdemokraternes socialordfører i København. "Hvis handicaporganisationerne siger til os, at når der er robotstøvsuger eller andre former for velfærdsteknologi, så får den enkelte handicappede det dårligere, så er det klart, så skal det selvfølgelig fjernes", siger han til DR København.

Københavns Kommune opretter i 2013 en ny velfærdsteknologisk enhed, der skal undersøge, hvordan og hvor meget man kan bruge velfærdsteknologi blandt handicappede og psykisk syge. Men videre politiske beslutninger skal altså afspejle handicaporganisationernes vurdering, lyder det fra Lars Aslan Rasmussen.

DANSK FODBOLD TILDELT PRIS VED SPECIAL OLYMPICS FOOTBALL CONFERENCE

I oktober blev der i Rom afholdt Special Olympics European Football Conference. Temaet for konferencen var samarbejdet mellem nationale fodboldforbund og handicapfodbolden, og hvordan man kan forbedre vilkårene for de mennesker med et udviklingshandicap, der ønsker at spille fodbold.

I forbindelse med konferencen modtog fire europæiske fodboldforbund en pris for samarbejdet med de nationale Special Olympics programmer, der i Danmark er en del af Dansk Handicap Idrætsforbund.

Dansk Boldspil-Union var blandt de fire prismodtager. DBU var blevet indstillet til prisen af Dansk Handicap Idrætsforbund. DHIF fremhævede i sin begrundelse samarbejdet omkring DBU træneruddannelse og DBU Fodboldskole med udviklingshandicap. Derudover blev arbejdet i DBU's Lokalunioner også fremhævet, herunder Unified Fodbold, hvor idrætsudøvere med udviklingshæmning spiller fodbold sammen med idrætsudøvere uden handicap.

Julegudstjeneste i Aalborg for børn og unge med udviklingshæmning

Hans Egedes kirke i Aalborg afholder den 19. december kl. 19.00 julegudstjeneste for børn og unge med udviklingshæmning – og selvfølgelig også deres familier.

I gudstjenesten bliver der lagt vægt på forskellige sanseindtryk, rekvisitter og billeder. Gudstjenesten varer cirka en halv time, hvorefter der er mulighed for at bevæge sig rundt i kirkerummet. Der sluttes af med saft og kage.

YDERLIGERE INFO:
kontakt else@staunstrup.dk.

MUSIKVÆRKSTEDET fra Gram VANDT HANDICAP GRAND PRIX 2012

Musikværkstedet fra Gram i Haderslev Kommune vandt årets Handicap Grand Prix 2012 med sangen "Lev det ud". Hans Otto Bisgaard, som i mange år var vært ved det ordinære grand prix, var med i juryen, der valgte vindersangen, og fik også æren af at overrække førstepræmien på 5000 kr. til vinderbandet. Med præmien for at vinde årets Handicap Grand Prix fulgte en ekstra præmie i form af en invitation fra KL til at spille et par numre ved KL's Handicap- og Psykiatrikonference, som afholdes den 26. november 2012 i Kolding.

Handicap Grand Prix blev afholdt lørdag den 27. oktober i FaxeHallerne. Ti bands fra hele landet dystede om at vinde grand prix'et. Takket være støtte fra sponsorer og fra 84 frivillige på selv aftenen forventer Faxe Kommune, at grand prix'et økonomisk kommer til at hvile i sig selv, skriver KL.dk.

Kommunekredse

LANDSFORENINGEN LEV

– udvikling for udviklingshæmmede

LANDSKONTOR:

Kløverprisvej 10 B, 2650 Hvidovre
Telefon: 3635 9696
E-mail: lev@lev.dk
Web: www.lev.dk

KONTOR- OG TELEFONTID:

Mandag til torsdag: 9.00-16.00
Fredag: 9.00-13.00
GIRO:

5 49 00 06 (kontingent)
2 00 10 04 (gaver og bidrag)

LANDSFORMAND:

Sytter Kristensen
Tlf. 5927 7323, fax 5920 9652
e-mail: sk@lev.dk

NÆSTFORMAND

Tonny Mortensen
Tlf. 2168 6273
e-mail: hilde-morten@post.tele.dk

LEV BLADET:

Nr. 7/61. årgang 2012
ISSN: 1903-7937

PROTEKTOR:

Hendes Majestæt
Dronningen

MEDLEM AF:

Inclusion International
NSR – Nordisk Samarbejdsråd

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR:

Sytter Kristensen

REDAKTION:

Arne Ditlevsen, Sytter Kristensen,
Lasse Rydberg, Hans Andersen,
Thomas Gruber

FORSIDEFOTO:

Arne Ditlevsen

STOF TIL BLADET SENDES TIL:

Kløverprisvej 10 B, 2650 Hvidovre
Telefon: 3635 9696
Telefax: 3635 9697
E-mail: redaktion@lev.dk
Indsendte bidrag afspejler ikke
nødvendigvis LEVs holdninger.

DEADLINE:

Deadline LEV 8/2012 er 16. november.
Bladet udkommer den 13. december.

ANNONCEEKSPEDITION:

FL Reklame
Damgårdsvej 46, Gram
8660 Skanderborg
Tel. 8793 3788
Email: fl@flreklame.dk

OPLAG: 9.400 stk.

LAYOUT OG TRYK:

Synergi Reklamebureau Webbureau

LEVS RÅDGIVNINGSTJENESTE:

Mandag, tirsdag, onsdag:
10.00-12.00
Torsdag, fredag, lørdag, søndag:
Lukket
Ring 8038 0888
(LEV betaler samtalen)
E-mail: raadgivningen@lev.dk

Albertslund/Brøndby/Glostrup/ Ishøj/Vallensbæk

Torben Olsen (kontaktperson)
Tlf. 3647 0212
e-mail: torbenogsus@olsen.mail.dk

Assens/Middelfart/Nordfyn

Ingrid Rasmussen
Tlf. 6445 1562
e-mail: ingrid.rasmussen@kabelmail.dk

Bornholm

Svend Pedersen
Tlf. 5695 6326
e-mail: svend_p@tiscali.dk

Billund

Mette Andersen
Tlf. 2870 3091
e-mail: flintemarken@gmail.com

Dragør/Tårnby

Jacob Taarup
Tlf. 2828 9866
e-mail: jacob.taarup@identitas.dk

Egedal

Jane Villemoes
Tlf. 4031 7597
e-mail: janevillemoes@msn.com

Esbjerg/Fanø

Dorthe Højriis Thomsen
Tlf. 7545 0383
e-mail: dhprivat@mail.dk

Favrskov/Skanderborg

Lone Thykær
Tlf. 8691 1070
e-mail: thykeer@webspeed.dk

Faxe/Stevns/Vordingborg

Kristian Nicolaisen
Tlf. 2259 3050
e-mail: vibeke@angelman.eu

Frederiksberg

Kirsten Bartroff
Tlf. 3871 3158
e-mail: kirsten.bartroff@kreds.lev.dk

Frederikssund

Ninette Hartwich
Tlf. 4738 4010
e-mail: lev.frederikssund@gmail.com

Furesø

Sine Holm
Tlf. 4498 4454
e-mail: sine@biomerieux.dk

Fåborg-Midtfyn/Ærø

Ulla Stick
Tlf. 6268 1987
e-mail: ulla.stick.kredslev@mail.dk

Gentofte

Jens Christian Pedersen
Tlf. 3968 2056
e-mail: jcpedersen@gmail.com

Gladsaxe

Mads Rimmen
Tlf. 3513 4419
e-mail: mads.rimmen@vip.cybercity.dk

Greve

Allan Jørgensen (kontaktperson)
Tlf. 4390 8963
e-mail: allan_joergensen@mail.dk

Guldborgsund

Hanne Nielsen
Tlf. 5444 5656
e-mail: rytterbjerggaard@mail.dk

Haderslev

Solvej Laugesen
Tlf. 7484 1665
e-mail: solvej@dbmail.dk

Halsnæs

Rita Simonsen
Tlf. 4971 9471
e-mail: ritas@os.dk

Hedensted/Horsens

Dorrit S. Haulrich
Tlf. 7589 7919
e-mail: dokinira@hotmail.com

Helsingør

Jacob Svendsen
Tlf. 4922 6162
e-mail: jacob.svendsen@pol.dk

Herlev

Marianne Ulrich-Jørgensen
Tlf. 4491 9168
e-mail: ml.ulrich@privat.dk

Hillerød/Allerød

Dorthe Kann
Tlf. 4826 1050
e-mail: dkann@dadlnet.dk

Holbæk/Odsherred

Morten Løvschall
Tlf. 5917 3917
e-mail: morten@lovschall.name

Høje-Taastrup

Erik Petersen
Tlf. 2211 3430
e-mail: svane1@post11.tele.dk

Hørsholm

Flemming Sundt (kontaktperson)
Tlf. 4586 1707
e-mail: connie@poulsen.mail.dk

Kalundborg

Søren Hansen
Tlf. 5950 7416
e-mail: sdh@dbmail.dk

Kerteminde

Laurits Nielsen
Tlf. 6534 1509
e-mail: lauhed@mail.dk

Kolding

Inge Stausholm
Tlf. 7553 1320
e-mail: inge@istausholm.dk

København

Danielle Pröschild
Tlf.: 3581 3322
e-mail: danielle@proschold.dk

Køge

Frank Poulsen
e-mail: lev.frank-poulsen@mail.dk

Lolland

Gyrithe Sidor (kontaktperson)
Lavendelvej 11
4920 Søllested

Mariager Fjord/ Vesthimmerland/Rebild

Ella Holm Hansen
e-mail: eh@ellaholmhansen.dk

Morsø

Lone Øst
Tlf. 9776 4698
e-mail: zenofexxx@sol.dk

Nyborg

Ole Skovsbøll
Tlf. 4029 6097
e-mail: kovsboell@hotmail.com

Næstved

Hanne Kristensen (kontaktperson)
Tlf. 2291 5746
e-mail: larskristensen@stofanet.dk

Odder/Samsø

Tom Møller Jensen
Tlf. 3020 9133
e-mail: lev.odder@gmail.com

Odense

Flemming Larsen
Tlf. 3192 5726
e-mail: stegsted@gmail.com

Randers

Preben Schmidt
Tlf. 8640 2217
e-mail: preben@achtenschmidt.dk

Ringsted

Mona Williams
Tlf. 5764 3584
e-mail: williamsz@ofir.dk

Roskilde/Lejre

John Møller
Tlf. 4632 7632
e-mail: johnsmoller@yahoo.com

Rødovre

Irene Schimmell
Tlf. 3670 6492

Silkeborg

Anders Christensen
Tlf. 8684 6221
e-mail: jagachristensen@hotmail.com

Skive

Anders Daugbjerg
Tlf. 9751 1719
e-mail: a.d@mail.dk

Slagelse/Sorø

Gitte Larsen
Tlf. 58376012
e-mail: gla@sbfdk

Solrød

Carsten Wærns
Tlf. 5614 4125
e-mail: waerens@webspeed.dk

Svendborg/Langeland

Frank E. Jensen
Tlf. 6222 1490
e-mail: edelberg@stofanet.dk

Sønderborg

Finn Schmidt (kontaktperson)
e-mail: fluefinn@gmail.com

Thisted

Gerda Kobberøe (kontaktperson)
Tlf. 9793 7444

Tønder

Jens Ellekjær
Tlf. 7472 4094
e-mail: je@kreds.lev.dk

Varde

Ole Lennart
Tlf.: 2098 3874
e-mail: familien-lennart@mail.dk

Vejen

Finn Nygaard
Tlf. 7552 4740
e-mail: finn@asbovej.dk

Vejle

Kari Overhalden
Tlf. 7572 1590
e-mail: kari@tilmar.dk

Vendsyssel

Fridolin Laager
Tlf. 9847 9116
e-mail: laagerf@gmail.com

Vestjylland

Kurt Veise
Tlf. 6140 9025
e-mail: kurt.veise@lev-vestjylland.dk

Viborg

Henning Gregersen
Tlf. 8665 9525
e-mail: hg-kg@hotmail.dk

Aabenraa

Magny Jønch
Tlf. 7452 6472
e-mail: magnyjonch@webspeed.dk

Aalborg

Annette Andreassen
Tlf. 9814 4714
e-mail: a.andreassen@home3.gvnet.dk

Aarhus/Norddjurs/Syddjurs

Jan Kristensen
Tlf. 8628 0925
e-mail: jankr@dadlnet.dk

Angelmanforeningen i Danmark

Jane Villemoes
Tlf. 4031 7597
e-mail:
angelmanforeningen@gmail.com
www.angelman.dk

Cri du Chat Foreningen

Birthe Villani
Tlf. 8611 8887
e-mail: villani@mail1.stofanet.dk
www.criduchat.dk

Danske Døvblindfødtes Forening

Vibeke Faurholt
Tlf. 9885 4332
e-mail: faurholt@mail.tele.dk
www.ddbf.info

Dansk Forening for Tuberøs Sclerose

Liselotte W. Andersen
Tlf. 8627 7714
e-mail: brandersen@webspeed.dk
www.tuberoessclerose.dk

Den danske CDG-forening

Pia Seitzberg
Tlf. 3512 5125
e-mail: johnnymadsen@email.dk
www.cdg.dk

Foreningen Handicappede Børn Uden Diagnose

Anja Grevinge
Tlf. 6178 0508
e-mail: hbud@forum.dk
www.hbud.dk

Landsforeningen for Rubinstein-Taybi Syndrom

Karin Kirkedal Hansen
Tlf. 3116 5559
e-mail: kirkedal.hansen@jafnet.dk
www.rubinstein-taybisyndrom.dk

UniqueDanmark

Dorte Vestergren Møller
e-mail: dorte@uniquedanmark.dk
www.uniquedanmark.dk

Kristelig Handicapforening

Ellen Hessellund Mikkelsen
Tlf. 8741 0138
e-mail: landskontor@k-h.dk
www.k-h.dk

Landsforeningen Downs Syndrom

Brita Mannick Laursen
Tlf. 9749 6688
e-mail: ulbrit@tele.dk
downssyndrom@downssyndrom.dk
www.downssyndrom.dk

Landsforeningen for Fragilt X syndrom

Helle Hjalgrim
Tlf. 4448 5808
e-mail: helle.hjalgrim@dadlnet.dk
www.fragiltx.dk

Dansk Forening for Williams Syndrom

Michael Lauridsen
Tlf. 6441 5391
e-mail: williamssyndrom@mail.dk
www.williams-syndrom.dk

LUMA – Landsforeningen der arbejder for Udviklingshæmmede Med Autisme

Henrik Sloth
Tlf. 4453 0697
e-mail: luma@lumaweb.dk
www.lumaweb.dk

Landsforeningen for Prader-Willi Syndrom

Kristina Bartholin Henrichsen
Tlf. 2254 6653
e-mail: elle-kristina@heaven.dk
www.prader-willi.dk

Landsforeningen for Sotos Syndrom

Yvonne Wounlund
Tlf. 6447 1090
e-mail: yvonne-wounlund@mail.dk
www.sotos.dk

Landsforeningen Rett Syndrom

Winnie Pedersen
Tlf. 7020 2053
e-mail: post@rett.dk
www.rett.dk

ULF – Udviklingshæmmedes Landsforbund

Lisbeth Jensen
Tlf. 7572 4688, Fax 7572 4633
e-mail: ulf@ulf.dk
www.ulf.dk

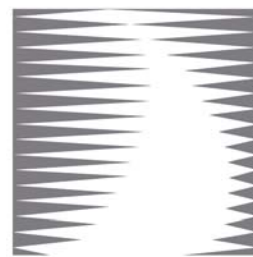
Copyright:
LEV må gerne kopieres og på anden
måde anvendes, hvis kilden tydeligt
angives.
Et eksemplar af den pågældende publi-
kation bedes tilsendt LEVs redaktion.
ISSN 1903-7937

Vi kan el, vvs, ventilation og baneteknik

Park Allé 373 • 2605 Brøndby
Tlf. 43 22 11 00 • www.bravida.dk

Feriehuse med 8 sengepladser, tv, radio og brændeovn. Området har asfalteret stisystem, tennis, beach-volley m.m. og 150 meter badebro lige ud i Kattegat.

Hou Søsportcenter

en naturlig ferie – også for kørestolsbrugere
tlf. 87 81 79 99 • www.hou-seasport.dk

DILLESHOLM - et lieu på egne betingelser

Salimorvej 1 • 4874 Gedser
Tlf. 54 16 37 37 • www.dillesholm.dk

1 ledig plads på begge bosteder

Andreas Exner

Håndlavede smykker i
guld, sølv og emalje
Nyt af gammelt
Design i samråd med kunde

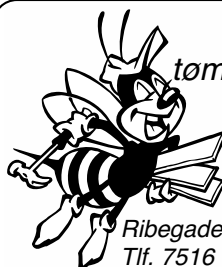

Andreas Exner
Østergade 34, Ringkøbing
97 32 56 22
www.andreasexner.dk

Hjorthede Borgerforening

Hjorthedevej 27 • 8850 Bjerringbro
Tlf. 22 60 30 30 • www.hjorthede-by.dk

Alt indenfor
tømmer- snedkerarbejde

Ribegade 3, 6700 Esbjerg
Tlf. 7516 9777 . 4029 3925

KC BYG

BE Consult

Æblehaven 9 • 2680 Solrød Strand

Ikke alle er lige gode til tal
BE Consult kan hjælpe dig med det hele

Tel. 40 18 81 87
info@birgereskildsen.dk
www.birgereskildsen.dk

Bostedet Fruerlund - hvor livet leves

Langebjergvej 1
4250 Fuglebjerg

www.fruerlund.info
Tlf. 57849315

FL-REKLAME

Agerbakken 21 · 8362 Hørning
www.flreklame.dk · fl@flreklame.dk · t. +45 7022 1870

World leader in CO₂ technology

Reliable solutions by dedicated people

Snaremoosevej 27 · DK-7000 Fredericia · Tel.: +45 7620 7700

Tømrermester

Vestergade 11 · 4690 Haslev · **Telefon 56 31 03 74**

UNGDOMSUDDANNELSESCENTER MAGLEMOSEN BALLERUP

Ungdomsuddannelse under STU

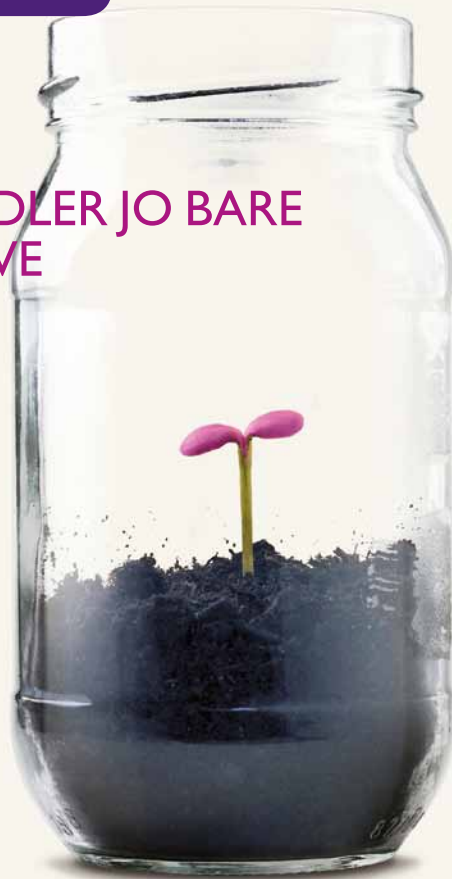
Ungdomsuddannelsescenter Maglemosen er et uddannelsesstilbud til unge mennesker mellem 16 og 25 år. Uddannelsesstilbuddet gives til unge udviklingshæmmede, der efter endt grundskoleundervisning, fortsat har behov for specialundervisning, værkstedsaktivitet eller tilsvarende som forberedelse til voksenlivet og som ikke kan indgå i de ordinære uddannelsesstilbud. Der kan tilrettelægges særlige forløb under Lov om specialundervisning for voksne.

- Individuelt tilrettelagt uddannelsesstilbud
- Undervisningsaktiviteter, eksterne praktikforløb, liniefag
- Sociale og pædagogiske aktiviteter
- Optagelse kan foregå løbende

Magleparken 1 · 2750 Ballerup · Tlf. 44 77 61 01 · maglemosen@balk.dk · www.maglemosen.dk

Som pårørende til udviklingshæmmede og medlem af LEV kan du opnå gode rabatter på dine forsikringer hos Codan. Ring og hør mere på 33 55 55 55.

DET HANDLER JO BARE OM AT LEVE

LEV og Codan har sammen udviklet en række forsikringer, der er specielt tilpasset handicappedes og udviklingshæmmedes behov.

Vi kalder dem **HANDI** forsikringer

Du får f.eks. med HANDI hændelsesforsikring en række fordele i forhold til andre ulykkesforsikringer.

Blandt andet dækning af brilleskader, tandskader og knoglebrud, og så kræves der ingen helbredsoplysninger.

Ring nu til LEV og hør mere om alle HANDI forsikringerne, og hvordan vi hjælper dig med at forsikre det liv, du lever.

Al henvendelse til: Landsforeningen LEV,
Kløverprisvej 10B, 2650 Hvidovre, Tlf. 3635 9696